

Extrem hundavel - ett välfärdsproblem för dagens rashundar

*Extreme dog breeding
– a welfare problem for pedigree dogs of today*

Sofia Persson & Lisa Sundström

Djursjukvårdarprogrammet

Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Djursjukvårdarprogrammet

Skara 2010

Studentarbete 194

*Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Animal Environment and Health
Veterinary Nursing Education*

Student report 194

ISSN 1652-280X

**Extrem hundavel
– ett välfärdsproblem för dagens rashundar**

*Extreme dog breeding
– a welfare problem for pedigree dogs of today*

Sofia Persson & Lisa Sundström

**DO0015, Självständigt arbete i djuromvårdnad, 10 hp, Grund AB
Djursjukvårdarprogrammet**

Handledare: Lise-Lott Gustafson
Examinator: Barbro Attrell

Studentarbete 194, Skara 2010

Nyckelord: Hundavel, extrem hundavel, inavel, välfärdsproblem, avelsproblem, rasstandard, djurskyddslag

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Avdelningen för djuromvårdnad
Box 234, 532 23 SKARA
E-post: hmh@slu.se, **Hemsida:** www.hmh.slu.se

I denna serie publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

INLEDNING.....	4
METOD	4
RASHUNDENS UPPKOMST	5
GRUNDIDÉN MED HUNDAVEL.....	5
HUR MAN TAR FRAM EN NY HUNDRAS	5
SVENSKA KENNELKLUBBENS AVELSPOLICY.....	6
LAGAR OCH FÖRORDNINGAR GÄLLANDE HUNDAVEL.....	6
SVENSKA DJURSKYDDSLAGAR	6
FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI)	6
EUROPARÅDET.....	7
BAKGRUND TILL PROBLEMATIKEN	7
NATURLIGT URVAL KONTRA ARTIFICIELLT URVAL	7
INAVEL	8
RASSTANDARD	8
HUNDUTSTÄLLNING	9
RASUPPDELNING	9
UPPFÖDARE	9
PROBLEMETS UTSTRÄCKNING.....	9
DÄRFÖR ÄR DETTA ETT VIKTIGT VÄLFÄRDSPROBLEM.....	10
AVELNS FÖLJDER.....	10
PROBLEMÖVERSIKT	10
STORVUXNA RASER	10
DJUP BRÖSTHÅLA	11
DVÄRGRASER OCH TOYRASER.....	11
BRACHYCEPHALA RASER.....	11
ÖGONPROBLEM	12
HUDPROBLEM.....	12
KORT ELLER SKRUVAD SVANS.....	12
RIDGEBACK	12
STORT SKALLPARTI	13
ÖVERDRIVEN AVELS EFFEKT PÅ BETEENDET	13
ALLVARLIGT VÄLFÄRDSPROBLEM.....	13
FRAMTIDSUTSIKTER.....	14
VETERINÄRERNAS ROLL.....	14
AVEL PÅ TEMPERAMENT	14
SVENSKA KENNELKLUBBEN – SKK.....	15
FEDERATION DE CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE - FCI.....	16
ENGELSKA KENNELKLUBBEN – KC.....	16
EUROPEAN CONVENTION FOR THE PROTECTION OF PET ANIMALS.....	16
ADVOCATES FOR ANIMALS.....	17
RASKORSNING	17
JÄMFÖRANDE BILDER	18
GAMLA OCH NYA RASSTANDARDER.....	20
BASSET HOUND	20
PEKINGESE	21
ENGELSK BULLDOGG	23
ATTITYDUNDERSÖKNING	26
DISKUSSION	30
SAMMANFATTNING.....	32
SUMMARY	32
REFERENSLISTA	33
BILAGA 1	36
BILAGA 2	37
BILAGA 3	39
BILAGA 4.....	41

Inledning

Vi har både privat och inom djursjukvården kommit i kontakt med hundar som av olika anledningar har en försämrad livskvalitet och som lider på grund av sin (av människan) framavlade anatomi. Vi har bland annat stött på hundar som i tidig ålder avlivats på grund av att de har andningssvårigheter, hundar som lider av klåda på grund av alltför veckad hud samt hundar med beteendestörningar, där samtliga problem kan härledas till hur vi människor har selekterat för aveln av dessa hundar. I vår framtida yrkesroll som djursjukskötare, där vi ska värna om det friska och förebygga sjukdomar, känns det väldigt fel att vi människor medvetet avlar fram hundar som är predisponerade för en mängd genetiska sjukdomar och åkommor, och därmed för fysiskt och psykiskt lidande.

Vi ställer oss frågorna; hur det har kunnat gå så här långt? Har rasstandarderna förändrats eller är det synen på och/eller tolkningen av dem som förändrats? Är kennelklubben, uppfödare, hundägare och samhället medvetna om problematiken? Görs det någonting åt problemen och i så fall vad?

Vi hoppas med detta arbete kunna sprida kunskap om ämnet samt belysa och lyfta fram problemen som vi står inför idag.

Metod

Arbetet är baserat på litteraturstudier, jämförelser av gamla och nya rasbilder och rasstandarder, samt en attitydundersökning hos djurhälsopersonal. I litteraturstudierna har vi använt oss av fakta från böcker, vetenskapliga artiklar, olika webbsidor, tidsskrifter och en dokumentärfilm. Jämförelser av bilder och rasstandarder har gjorts för att enkelt visa på vilka skillnader som kan ses från förr och hur det ser ut nu, samt vad som ändrats och skrivits om i dessa rasers standarder. Vi ville dessutom veta hur djurhälsopersonal i Sverige ser på problemet, och om de över huvud taget ser det som ett problem, och skickade därför ut en attitydundersökning till omsorgssköterskor på olika svenska djursjukhus och kliniker.

Rashundens uppkomst

Historiskt sett har hundar använts på olika sätt, till exempel som jakt-, vakt- och vallhundar. Vissa hundar var på grund av sina särskilda morfologiska drag mer anpassade än andra till vissa uppgifter. Genom århundradena har sedan återkommande inavel fortsatt att förfinas vissa drag hos hundarna så att önskvärda fysiska och beteendemässiga drag har blivit mer ärftliga. Principen för rasavel och de strikta rasavelsreglerna introducerades i slutet av 1800-talet. Den första officiella hundutställningen gick av stapeln 1859 i England och den Engelska Kennelklubben grundades i London 1873. Hundavel och utställningar blev snabbt en populär sport, och vartefter nya fysiska former upptäcktes hos hundarna så avlades det aggressivt på dem för att få fram nya raser. Under den viktorianska eran (ca 1837-1901) utformades ett system för rasavel som inkluderade inavel och linjeavel. Även överanvändning av särskilt eftertraktade hanhundar inom aveln blev mer regel än undantag och hundarnas genetiska pool tömdes snabbt. En överlägsen hundstam, eller rasrenhet, ansågs möjlig genom att avla den bästa med den bästa. Så småningom myntade Charles Darwin uttrycket ”artificiell selektion” för att beskriva hur människor påverkar ärftliga drag hos andra arter, och effektivt ersätter naturliga mekanismer som selekterar för genetisk fitness (den relativa reproduktiva framgången) (1,41).

Människan har lagt ner störst ansträngning i att ändra kroppstypen hos olika hundraser än hos någon annan av de domesticerade djurarterna och på många håll i världen växer insikten sakta fram att allt inte står rätt till med våra sällskapsdjur (10,25). Sjukdomar och defekter med misstänkt genetisk bakgrund blir allt vanligare hos många raser. I Sverige har det lett till att försäkringsbolagen klassat hundraser i olika riskgrupper. Vissa raser har dokumenterat större risk att drabbas av bestämda typer av sjukdomar eller skador (25).

Grundidén med hundavel

Svenska Kennelklubben (SKK) som är hundägarnas riksorganisation grundades 1889 av en grupp jägare och adelsmän. Syftet med klubben var att ta vara på egenskaperna hos goda jakthundar. Man ville även renodla och bevara de olika rasernas specifika egenskaper genom införandet av hundutställningar, tävlingar och stamböcker. SKK har idag över 300 000 medlemmar och kärnsyftet i klubben är än idag detsamma (27). Den allra första paragrafen i SKKs stadgar är ”Att kontinuerligt skapa goda förutsättningar för hunden, hundägaren och hundäggandet”. Enligt SKK är den paragrafen även ”på främsta plats i varje ansvarsfull hunduppfödarens målsättning.” SKKs dokument om policys, regelverk, det genetiska hälsoprogrammet samt övriga bestämmelser som gäller hundavel är alla utformade efter den första paragrafen (26).

Hur man tar fram en ny hundras

För att få fram en ny hundras krävs fyra olika steg. Det första steget är grunden – en begränsad mängd individer är utvalda ur en population för att bidra med genetiskt material till rasen. Det andra steget är isolering – rasen måste vara genetiskt isolerad från andra hundar, så att slumpmässigt utbyte av genetiskt material inte kan ske. Det tredje steget är inavel – vilket definieras som parning av två nära besläktade individer som har gemensamma förfäder. Det fjärde steget är artificiell selektion – enbart inavel resulterar inte i önskad fysik och uteslutande av oönskade egenskaper. Därför väljs individer tidigt ut i populationen så att endast de som har de önskade karaktärsdragen får reproducera sig.

Dessa fyra steg skapar ett nytt genom (cellens totala DNA-innehåll), med karaktärsdrag som kan reproduceras av rasen själv på ett pålitligt och konsekvent sätt (1,8).

Svenska Kennelklubbens avelspolicy

Det är uppfödarnas val av avelshundar samt användandet av dessa hundar inom aveln som är grunden för hundavel och hundrasers utveckling. Avel av rashundar ska vara långsiktig, målinriktad och hållbar. Den får inte leda till brister avseende hälsa, funktion eller mentalitet. Rasen får inte heller tömmas på genetisk variation. All avel ska ske efter Kennelklubbens egna grundregler (där bland annat uppfödareetik och avelsetik ingår) samt djurskyddslagen (26,28). Man ska inte använda hundar med funktionshinder/allvarliga sjukdomar till avel och parningskombinationer som ökar risken för funktionshinder/allvarlig sjukdom hos avkomman ska undvikas (26).

Svenska Kennelklubben medverkar även i utformningen av Rasspecifika Avelsstrategier (RAS) (26). En Rasspecifik Avelsstrategi är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras. SKKs Avelspolicy anger målen, strategin beskriver vägen dit. På Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att en sådan ska upprättas för varje hundras (29).

Lagar och förordningar gällande hundavel

Enligt Svenska Kennelklubben skall all avel ske enligt djurskyddslagen. Nedan följer några lagar och förordningar som reglerar hundaveln i Sverige.

Svenska djurskyddslagar

Utdrag ur: Djurskyddsmyndighetens författningssamling, DFS 2004:18, 2 §, saknr. L 102

”Djur som nedärver missbildning eller andra egenskaper som medför lidande för avkomman eller negativt påverkar avkommans naturliga funktioner får inte användas i avel. Ett djur får inte heller användas i avel om det nedärver disposition för hög frekvens allvarliga sjukdomsfall eller förlossningssvårigheter eller om det saknar förmåga att föröka sig på ett naturligt sätt (11).”

Utdrag ur: Djurskyddsförordningen (1988:539) 29 §

”Avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för djuren är förbjuden (12).”

Utdrag ur: Djurskyddslagen (1988:534) 36 §

”Brott mot djurskyddslagen och mot föreskrift som meddelats med stöd av denna lag kan dömas till böter eller fängelse i högst två år (13).”

Federation Cynologique Internationale (FCI)

FCI är en internationell kennelklubb med 84 medlemmar och kontraktspartners anslutna över hela världen. Varje medlem/kontraktsansluten kennelklubb representerar ett land. Svenska Kennelklubben (SKK) är, liksom de flesta av de europeiska ländernas kennelklubbar, medlem i FCI. Redan 1979 beslutade FCI om avelsregler för sina medlemsländer, International breeding rules of the F.C.I. De säger bland annat att de internationella avelsreglerna är bindande för alla medlemsländer och kontraktspartners. De

säger att avel endast får ske med rasrena hundar som har ett bra temperament och som är friska i funktionella och arvmässiga avseenden. De säger också att de enda hundar som anses vara friska ur arvmässiga avseenden är de som nedärver dragen enligt rasstandarden, där rastyp och temperament skall vara typiska för rasen men utan att visa några betydande ärftliga defekter som kan försämra avkommans hälsa. Det är för FCIs medlemsländer och kontraktspartners obligatoriskt att enligt detta förhindra några överdrifter av rasers karaktärsdrag enligt standarden vilket kan resultera i försämring av hundens funktionella hälsa (19).

Europarådet

Europarådet, The Council of Europe, grundades i Strasbourg (Frankrike) 1949, och sträcker sig nu över stort sett hela den Europeiska kontinenten, med sina 47 medlemsländer.

Europarådet har som mål att utveckla gemensamma demokratiska principer över hela Europa baserade på "the European Convention on Human Rights" och andra referenstexter för skyddande av individer (17). 1987 kom rådet överrens om en konvention: European Convention for the Protection of Pet Animals. I den finns en artikel (nr 5) som tar upp frågor rörande avel och där det bland annat står:

"Den person som väljer ut ett husdjur för avel är ansvarig för att ta hänsyn till anatomiska, fysiologiska och beteendemässiga karaktärsdrag, vilka sannolikt skulle kunna riskera hälsa och välfärd hos antingen avkomman eller avelstiken."

22 europeiska länder har skrivit på konventionen varav 19 har stadfäst den, däribland Sverige. Storbritannien har inte skrivit under konventionen (14,16).

Bakgrund till problematiken

Avelsproblem finns hos många etablerade raser, även inom katt-, häst- och produktionsdjursaveln men problemen anses vara värst inom hundaveln eftersom vissa hundraser har avlats intensivt med slutna stamböcker sedan den Viktorianska eran (ca 1837-1901). Den kris som många raser nu står inför har genetiker förutspått för flera decennier sedan. Användandet av slutna stamböcker tillåter endast parning med avkommor från en ursprunglig population av hundar vilket leder till en högre inavelsgrad och därmed större risk för ärftliga sjukdomar (21).

Naturligt urval kontra artificiellt urval

I naturen råder "survival of the fittest". Djur som inte har tillräcklig päls fryser ihjäl i kalla områden, den som inte springer nog fort fångar ingen föda eller blir andras föda, djur med försämrad syn, luktsinne eller hörsel möter lika ödesdigra konsekvenser. I evolutionen är det naturliga urvalets krafter brutala. Motsatsen kallas för det artificiella urvalet och inkluderar husdjurens anpassning till människans krav. Dagens husdjur ska passa våra morfologiska preferenser, visa underkastelse samt lyda oss. De behöver inte besitta någon större överlevnadsförmåga eftersom vi ger dem mat, vård och skydd. Därmed är det möjligt med utseenden och funktioner som i det naturliga urvalet skulle leda till artens undergång (25). Den svenske forskaren Per-Erik Sundgren liknade människans urval inom hundaveln med naturens urval under större naturkatastrofer på detta sätt: grundprincipen för det naturliga urvalet är att hundens avkomma under normala förhållanden utvecklas så likt sina framgångsrika föräldrar som möjligt. Normalt sett är det den genomsnittliga individen som

får föra sina gener vidare, inte extremindividen. När det ibland sker naturkatastrofer kan livsmiljön förändras drastiskt för de vilda djuren. Om förändringarna sker relativt långsamt kan extrema individer komma att gynnas istället för populationens medelindivid. Vid till exempel en drastisk temperatursänkning kommer individer med den sortens päls som klarar av det nya klimatet, att överleva i större utsträckning och komma att bilda kärnan i den nya populationen. Hundaveln baseras mycket på resultat från hundutställningar. Eftersom utställningen är en slags tävling, och tävlingar inte går ut på att premiера den mest genomsnittliga individen kommer man därför att föredra extremindividen framför genomsnittsindividen. Det är dessutom ofta hårfina skillnader som leder till antingen vinst eller bortgallring. På så sätt kan människans urval inom hundavel liknas vid naturens urval under större naturkatastrofer (24).

Inavel

Inom aveln skiljer man mellan genotyp och fenotyp hos organismer. Förenklat kan man säga att en individs totala uppsättning av gener är dess genotyp medan dess funktion och fysiska utseende är dess fenotyp. En grundläggande genetisk skillnad mellan organismer är att de kan bära på antingen en enkel uppsättning av gener, så kallat haploida, eller dubbla kopior av generna, så kallat diploida. Enkla encelliga organismer är oftast haploida medan däggdjur och människor är diploida. Olika versioner av en gen kallas för alleler. Diploida organismer har två kopior av samma gen, vilket gör att de kan ha identiska kopior av en allel och kallas då att de är homozygoter för den genen. Har de olika kopior kallas de istället för heterozygoter för den genen (7).

Tack vare det naturliga urvalet tenderar skadliga gener att förekomma i så låg frekvens att förekomsten av en viss defekt vanligtvis är för låg för att orsaka större oro. Det är när man börjar med avel på nära besläktade hundar som detta förändras dramatiskt. Frekvensen av skadliga gener förändras vanligen inte av inavel, men inavel förändrar däremot signifikant frekvensen av genotyper. Frekvensen av homozygoter ökar då och därmed kommer de skadliga recessiva generna till uttryck. Även bland raser som är stora till antal förekommer detta problem eftersom vissa uppfödare väljer att avla från ett fåtal familjer, så kallad linjeavel (9).

En brittisk undersökning av 10 olika hundraser visar att endast 10 % av de gener som raserna hade för 40 år sedan finns kvar hos dagens hundar, 90 % har alltså gått förlorade. Djur som är så genetiskt utarmade skulle i vissa länder klassas som utrotningshotade (44).

Rasstandard

Dagens hundar härstammar alltså från relativt få stamhundar och de som hade önskvärda utseenden och drag parades med varandra. Hundarnas önskvärda standard definierades sedan av uppfödarna och blev till rasens rasstandard. De hundar som närmast följde standarden parades för att man ville framhäva dragen, och de hanhundar som vann hundutställningar användes flitigt som avelshanar. Eftersom kennelklubben har bestämt att man bara får registrera valpar med föräldrar från samma ras, har varje ras kommit att representera en stängd genpool (alla gener inom en viss population). Renrasiga hundar blir då egna slutna grupper med avseende på arvsanlagen, så kallade genetiska isolat. På detta sätt har kennelklubben, utställningssällskap och uppfödare officiellt gett sitt godkännande till inavel av hundar, även om intentionen var att bevara och förbättra raserna (23).

Hundutställning

Problemen inom hundaveln har dessutom förvärrats ytterligare eftersom många hunduppfödare tävlar om att föda upp hundar vars utseende ska överrensstämma så mycket som möjligt med de skrivna rasstandarderna. Ursprungligen skrevs dessa standarder när hunden gick från att endast vara arbetshund till att äntra utställningsvärlden i slutet av 1800-talet och man lade då störst vikt vid karaktärsdrag som tjänade ett syfte som till exempel muskulös kroppsbyggnad för vakthundar eller långa ben för jakthundar (21). Människan valde alltså de hundar som passade bäst för de olika krav som ställdes på dem och man prioriterade talang, kondition och nytta. När sedan hundutställningen blev en populär hobby valde man hundar utifrån deras skiftande fysiska byggnad varpå specifika raser erkändes. Från det att den första hundutställningen hölls 1859 har företeelsen fortsatt att växa fram till idag och runt om i världen finns det nu över 400 hundraser. FCI erkänner idag 339 hundraser och i Sverige fanns år 2007 så många som 308 raser registrerade hos SKK (4,20,23).

Rasuppdelning

Uppdelandet av hundar i olika raser gör att man säkrare kan förutse avkommans typ, storlek och andra egenskaper vilket är en stor fördel för både uppfödaren och valpköparen. Men sett ur ett genetiskt perspektiv kan alltför många raser eller felaktig avelsplanering inom rasen göra att antalet avelsdjur blir för få för att uppnå ett sunt avelsarbete. Trots det stora antalet hundraser som är erkända i Sverige är många av dem väldigt små när man ser till antalet individer. När en specifik hanhund dessutom vinner framgångar i utställningsringen kommer han att bli efterfrågad som avelshane till många avelstikar och när uppfödare inte har någon gemensam avelsplanering finns det risk för att antalet använda avelshanar minskar och därmed kan antalet hundar som för sina gener vidare till nästa generation sjunka under allvarligt låga nivåer (25,42).

Uppfödare

I dagens konventionella hundutställningar skall rashundarna anpassas efter rasernas rasstandard som bestäms av kennelklubben tillsammans med avelsföreningen. Det är långt ifrån majoriteten av alla rashundar som deltar i hundutställningar. Däremot är många av dem avkomor från uppfödare som strävar efter att få fram hundar som går bra på utställning. Potentiella hundägare väljer ofta sin hund baserat på utseendet och ofta även renrasiga hundar med stamtavla då de anser att det är ett tecken på hundens kvalitet. Trenderna hos "utställningsuppfödarna" kommer därför ha stor påverkan på hundpopulationen och beslut fattade av en minoritet av hunduppfödarna får avsevärda följder för hundägarna (23). Idag tenderar allt fler uppfödare att prioritera utseende över funktion och många standarder inkluderar drag som oavsiktligt kompromissar hundens livskvalitet (21).

Problemets utsträckning

Det är svårt att fastställa problemets fulla utsträckning på grund av brist på tillräcklig forskning, begränsad dokumentering samt brist på öppenhet i avels- och utställningsvärlden. En populär lärobok för veterinärer (Gough A, Thomas A 2004, *Breed predispositions to disease in dogs and cats*, Blackwell Publishing, Oxford) tar upp 150 sidor med specifika störningar som rashundar är predisponerade för och vissa av raserna är predisponerade för över nittio olika sjukdomar. Det är anledning till oro när enskilda raser uppvisar en hög andel av särskilda åkommor. Vissa delar av veterinärkåren och även samhället har blivit mindre känsliga inför dessa välfärdsfrågor och därigenom anses

produktionen av anatomiskt defekta hundar varken som chockerande eller abnormal. Om rashundarnas framtid skall säkras är det angeläget med förändringar inom urval och avel och inom vissa raser krävs mer drastiska åtgärder än så. Samhället och speciellt de som drar nytta av rashundarna i samhället har en etisk och moralisk plikt att se till att arbetet för rashundarnas välfärd och hälsa går framåt (23).

Därför är detta ett viktigt välfärdsproblem

- Det påverkar ett stort antal hundar.
- Konsekvenserna som blir bevaras från generation till generation.
- Livskvaliteten för de drabbade djuren kan bli allvarligt nedsatt, och dessa effekter kan vara långverkande, potentiellt för en stor del av, eller till och med hela djurets liv.
- Det finns ett generellt accepterat sätt att fastställa djurvälstånd som involverar de fem friheterna (bilaga 1). Hundar från specifika raser föds med stor risk att förnekas minst en av dessa fem friheter. Överdriven anatomi innebär att hundarna kan lida av obehag och förhindras till normalt beteende. Att även ha stor sannolikhet att utveckla sjukdom kan vara påfrestande och leda till rädsla och smärta.
- Den Engelska bulldoggen används ofta som exempel. Rasen har visats ha svårt att andas, gå, para sig och föda fram valpar normalt. Dessutom är den predisponerad för ett antal sjukdomar. Då rasens liv är så kompromissat frågar sig många om inte aveln med bulldogg borde förbjudas.
- Ju mer vi lär oss om hundarnas medvetandeförmåga desto nödvändigare är det att vi lever i en etisk miljö med respekt för djuren. Att idag föda fram hundar som har så stor risk att lida i livet kan inte på något sätt räknas som respektfullt (23).

Avelns följder

De 50 populäraste hundraserna har åtminstone en aspekt av dess fysiska uppbyggnad som predisponerar dem för någon sjukdom. Totalt är 84 sjukdomar antingen direkt eller indirekt kopplade till rasernas uppbyggnad (2). Varje sjukdom som nedärvs för med sig olika välfärdsproblem. Även de som inte är livshotande är ändå viktiga (9).

Problemöversikt

Trender inom hundaveln med överdriven exteriör har hos vissa raser lett till begränsad livskvalitet och i vissa fall smärta och lidande. Hos andra raser där man avlat för den ursprungliga funktionen kommer hundens beteende inte att passa in i hemmiljön vilket kan leda till att hunden blir predisponerad för beteendeproblem då den hålls som husdjur. Nedan följer en överblick över de medicinska problem som associeras med extrem morfologi (23).

Storvuxna raser

Storvuxna hundraser får problem när deras skelett växer för snabbt, utsätts för överdriven tyngd och till och med förvrängs eftersom skelettet blir för stort för hundens biomekaniska design. Skelett som växer så snabbt att blodförsörjningen inte hinner med leder till benvävnadsdöd och osteokondros, vilket kan leda till att brosket brister och ger ledsador. Lederna i knäna, axlarna, armbågarna och has blir svullna och ledens rörelse påverkas vilket är smärtsamt och kan begränsa hundens rörelser från tidig ålder. Andra vanliga ledproblem hos storvuxna raser är höft- och armbågsledsdysplasi vilka i värsta fall kan leda

till smärtsam artros av lederna samt hälta. Degeneration av ryggraden är ett problem som kan drabba storvuxna raser och raser med onormalt långa ryggar. De överdrivet stora ryggradsdiskarna och mellankotskivorna utsätts för fysisk stress och deras biomekaniska gränser överskrids vilket leder till degeneration av vävnaden. Även dessa hundar lider av minskad rörlighet och smärta från tidig ålder. Långt gångna problem kan leda till förlamning (23).

Djup brösthåla

Större hundar med djupa brösthålor kan få magproblem eftersom deras magsäckar blir för uttänjda genom överdriven gasansamling. Det kan leda till magomvridning som förhindrar gasen från att ta sig ut ur magsäcken. Tillståndet kan vara extremt smärtsamt och dödligheten för drabbade djur är upp till 60 % (23).

Dvärgraser och toyraser

Vid framavel av vissa dvärgraser har man utnyttjat ett anlag för reducerad bentillväxt (hypokondroplasi). Detta anlag innebär också att de stötdämpande diskarna mellan ryggkotorna åldras i förtid, blir förbruskade och därigenom förlorar sin elasticitet. Diskbräck innebär att en eller flera av diskarna rupturerar och diskmassa pressas ut mot ryggmärgen. Skadan på ryggmärgen ger, beroende på omfattningen, olika neurologiska störningar, smärta i ryggområdet, vinglighet eller bakbensförlamning (6). Raser som avlats fram för sina onormalt små storlekar, så kallade toyraser är väldigt känsliga för stressfrakturer på de tunna benen radius och ulna som sitter i frambenen (23). Medfödda beteenden som till exempel att hoppa kan förorsaka frakturer hos dessa raser (10). Även patellaluxationer är vanliga. Ofullständig utveckling av broskringarna i trakea är ett annat problem som associeras med toyraserna. Under inandning kan detta leda till kollaps av trakeas cervikala del och under utandning av trakeas brösthåledel, vilket ger den karakteristiska ”gås-tutande” hostan. Hundarnas förmåga att motionera och springa omkring begränsas eftersom de blir känsliga för andnöd (23).

Brachycephala raser

Förvrängda huvuden hittar man hos de brachycephala raserna där man valt ett förkortat huvud från nos till nacke vilket ger ett platt utseende (23). Här samverkar flera olika problem som trånga näsborrar, för lång mjuk gom, trångt svalg och smal luftstrupe vilket leder till förhindrande av luftflöde genom nosen samt till trakea (6,23). Raserna kan få skador på sina lungor och utveckla kronisk bronkit. De har svårigheter att andas, ljudlig andning, snarkar och förlorar ibland medvetandet (14). Eftersom dessa hundar får kämpa med sin andning får de sekundära skador på larynx och ibland även larynxkollaps. Skadorna orsakar svullnad i de trånga näshålorna och lungödem och kan leda till högersidig hjärtsvikt. När dessa hundar flåsar finns det mindre yta för evaporation och därmed försämrade värmereglering och risken för värmeslag ökar (23). Ett tydligt exempel på detta såg man under Crufts 2003 (som är världens största hundutställning) då Pekingesen Danny, som vann Best In Show, var tvungen att sitta på en kylklamp när vinnarfotona togs eftersom hans trånga luftvägar gjorde att han löpte stor risk att bli överhettad. Danny hade innan utställningen genomgått en kirurgisk korrigering av mjuka gommen och har dessutom blivit far åt minst 18 kullar (43,44). Ett annat exempel är att en del flygbolag inte tillåter vissa raser (som Mops, Bulldog och Pekingeser) att resa med dem eller tillåter enbart att hundarna reser på ägarens egen risk på grund av hälsoriskerna (22,44). Brachycephala raser löper även en ökad risk för aspirationspneumoni eftersom sorteringen av mat och luft inte fungerar normalt i svalget (6). Hos vissa raser är dessa

problem så stora att man rutinmässigt öppnar upp näsborrarna eller korrigerar den mjuka gommen på kirurgisk väg (23).

Ögonproblem

Hos både brachycephala raser samt toyraser är stor storlek på ögonen vanligt (23). Ur rasstandard för Mops: *"Ögonen skall vara mörka, mycket stora och runda med milt och vaket uttryck, mycket klara, och då hunden är ivrig, fulla av glöd (32)."* Ögonen är då dåligt skyddade och vid trauma mot huvudet är proptos inte ovanligt (23). Abnormaliteter och defekter på ögonlock och ögonfransar som kan orsaka irritation och lidande beror också på selektiv avel för utseendet. Entropion (inåtrullande ögonlock som skaver mot cornea), ektropion (utåtrullande ögonlock med ögonlockets slemhinna exponerad för omgivningen) samt distichiasis (ögonfransar/hårstrån växer åt fel håll) är alla rasrelaterade åkommor (14). Ett annat vanligt ögonproblem hos brachycephala raser är att tårkanalerna blockeras vilket kan vara en bidragande orsak till ögoninfektioner (23).

Hudproblem

Vissa raser har överdrivet mycket lös hud och hudveck och får hudinfektioner såsom hudvecksdermatit som orsakas av friktion mellan hudtytor. Drabbade hundar kan få utsöndring av var och vätska, sårbildning och odör på drabbade ställen (14). Ur rasstandard för Mastino Napoletano: *"Huden skall vara tjock, riklig och löst liggande på hela kroppen. Den skall vara mer riklig på huvudet där den skall bilda veck. Särskilt typiskt är det med tydliga veck från ögonbrynsbågarna ner till läppfickorna (31)."* Även ögonen kan vara utsatta hos raser med hudveck då de irriteras av nasalvecks trichiasis (14). Andra har allt för hängande öron som slår in i saker samt blir utsatta för infektioner och skador (23).

Kort eller skruvad svans

Väldigt kort eller skruvad svans associerad med vanskapt ryggrad kan leda till att svansen ligger så nära sig själv eller resten av kroppen att det lätt bildas infektioner. Andra åkommor som uppstår på grund av den deformerade ryggraden som krävs för en skruvad svans är avsmalnande av ryggraden samt skyfos eller skolios, åkommor som i sin tur kan leda till smärta i ryggraden, svaghet i bakdelarna, urinär- eller faecalinkontinens eller förlamning (23). Även hemivertebrae, där en eller flera kotor är defekta, och spina bifida, som innebär att det saknas en del av ryggkotans övre del kan drabba dessa individer (6). Ur rasstandard för Mops: *"Svansen skall vara högt ansatt och så tätt ringlad som möjligt (svansknorr) över höften. Dubbelknorr är synnerligen önskvärt (32)."*

Ridgeback

Den dorsala ridgen som bland annat syns hos Rhodesian Ridgeback är orsakad av en dominant mutation som även predisponerar rasen för sjukdomen Dermoid Sinus. Dermoid Sinus är tubliknande strukturer som går från hudytan till varierande djupa nivåer mot musklerna och ryggraden (23). Tuben ger tillträde åt bakterier och därmed risk för infektioner och symptom såsom inkontinens, dålig rörlighet och beteenderubbningar (36). Ungefär 8-10% av Rhodesian Ridgebackvalpar som föds drabbas av åkomman. Om man tillåter att hundar utan ridge paras med varandra kan man eliminera Dermoid Sinus helt. Dock räknas ridgelösa exemplar inte som Rhodesian Ridgebacks och de utesluts från rasstandarden. Fram till relativt nyligen rekommenderade rasklubben i Storbritannien även att ridgelösa valpar skulle avlivas (23,36). Ur rasstandarden för Rhodesian Ridgeback: *"Ridgen är rasens adelsmärke. Den ska vara klart definierad, symmetrisk och avsmalna mot den punkt på ryggen, där höftbenen framträder (33)."*

Stort skallparti

Oförmåga att föda fram valpar normalt och ingripande i form av kejsarsnitt är vanligt hos hundar som avlats fram för sina stora huvuden och smala bäckengördlar (23).

Överdriven avels effekt på beteendet

Den extrema aveln kan även hindra hundarna från att bete sig naturligt eller som de skulle vilja bete sig. Dvärghundar med mycket korta ben kan ha svårt att springa fritt och brachycephala raser med andningssvårigheter kan ha problem med att springa utan andtäppa. Deras förmåga att springa, motionera och utforska är alltså försvårad vilket leder till att förmågan till naturligt beteende och interaktion med andra hundar förhindras. Dessutom är många raser så små att de frekvent uppvisar defensivt och skräckfyllt beteende på grund av sin storlek. Många hundar har på grund av aveln fått en kroppsbyggnad som gör att deras förmåga att signalera är drastiskt minskad. Till exempel så är små subtila justeringar av kroppshöjden ett vanligt sätt för hundar att signalera. Den franska bulldoggens stela ben gör det svårt för den att kommunicera på detta sätt. Hundar med korta ben och långa kroppar har svårt att "buga" sig vilket är en vanlig signal när hunden vill bjuda in till lek. Hög lekfrekvens brukar anses som ett tecken på välfärd och leken är viktig för hundens sociala utveckling. Lekbeteendet är även belönande för hunden. Andra hundar som kan ha problem att signalera sina intentioner är raser med väldigt kort eller rullad svans, raser med orörliga, hängande eller ständigt resta öron och brachycephala hundar som har problem att visa ansiktsuttryck (23). Allt för lång och mjuk päls eller ständigt rest päls ger oförmåga att resa ragg (10,23). Raser med väldigt kompakt eller lång päls har nästan ingen möjlighet till kroppsspråk alls. Undersökningar som gjorts med robothundar visar att en modellhund med till exempel kort svans fick mindre social interaktion än samma modell med lång svans. Även modeller med viftande svans fick mer social interaktion än de som hade en orörlig svans. Studien visar hur viktigt det är med svanssignalering då hundar söker kontakt med andra hundar (23). Det finns även exempel på avel där man velat framhäva vissa drag som till exempel jaktinstinkt eller vaktinstinkt. Avlar man alltför extremt på dessa drag kan man få fram beteenden som inte är hälsosamma för hunden (23). Till exempel hos Border collien är det önskvärt med "stirrandet", men hos vissa individer kan det leda till stereotypt stirrande in i tomma väggen (10). Andra raser ska se så valpaktiga ut som möjligt vilket har lett till att de raserna är extremt beroende av sin husse eller matte och visar ett nästintill valpaktigt beteende (23).

Allvarligt välfärdsproblem

Listan över hälso- och beteendeproblem på grund av avel för utseende kan göras lång och den är alarmerande. Det faktum att man har utvecklat specifika åtgärder och behandlingar för var och en av dessa problem är ett bevis i sig på att det är ett allvarligt välfärdsproblem för våra rashundar (23).

Framtidsutsikter

Renrasiga hundar, som de definieras idag, är utdömda. Ärftliga sjukdomar kommer bara bli allt vanligare om inte reglerna för avel ändras (21). Den höga förekomsten av genetiska sjukdomar som utvecklats hos renrasiga hundar under det senaste århundradet har resulterat i en desensitisering av samhället till en sådan grad, att aveln av anatomiskt deformerade hundar anses normal. Rasrena hundar presenterar oss för ett angeläget välfärdsproblem som måste lösas, och det finns ingen anledning att det inte kan göra det. Det som krävs är lite ansträngning och initiativtagande från rasklubbar, uppfödare och veterinärer (1). I denna del presenteras fakta om vad som görs idag och förslag på vad som kan göras i framtiden.

Veterinärernas roll

Att veterinärer bidrar till problemet beror på att de understödjer aveln av hundar som normalt sett inte skulle kunna föröka sig utan veterinärhjälp med bland annat kejsarsnitt, eller hundraser som med sina svåra hudproblem inte skulle vara särskilt praktiska att ha som sällskapshundar utan veterinärhjälp. Om veterinärer fortsätter att behandla dessa hundars hälsoproblem utan att ta sig tid att utbilda ägarna och uppfödarna till dessa raser om de underliggande genetiska faktorerna till problemen så kommer det aldrig att ske någon förändring. Förändring kommer att ske när det finns ekonomiska vinster för det. När offentligheten får kännedom om hundars välfärdsproblem beroende på avel, kommer missnöjet hos konsumenten att kräva förbättringar hos hundindustrin, och därmed blir uppfödare ekonomiskt motiverade att ta fram friskare hundar. Detta kan veterinärer bidra till genom att utbilda hundägare till att bli medvetna om problematiken (1). Advocates for animals, Skottlands ledande djurrättsorganisation, tror också att veterinärer och samhällsmedborgare spelar en stor roll i förbättringen av hundars hälsa och välmående. De sporrar veterinärer att vara föregripande i sitt arbete med hundars välfärdsproblem orsakade av extrem rasavel, både gentemot sina kollegor och gentemot allmänheten, och att informera hundägare om de frågor som tas upp i European Convention for the Protection of Pet Animals (14).

Avel på temperament

Betoningen i hundaveln behöver ändras. I de flesta samhällen idag är hundarna i största utsträckning enbart sällskapshundar, vilket gör att temperamentet hos hundarna blir desto viktigare. Oönskade beteenden är en av de vanligaste orsakerna till att hundar i I-länder avlivas. Hundar som lätt knyter an till människor och som lätt kan handskas med stressen av att leva i urbana miljöer har större chans att leva ett bra liv (21). På initiativ av Universitetet i Sydney har det tagits fram ett sätt att uppmuntra uppfödare att selektera hundar i aveln baserat på deras temperament. Grunden i idén är att dela ut ett pris på utställningar för hundar som klarar ett standardiserat test för deras temperament. Utöver grundläggande test i lydnad, som till exempel sitt, ligg och att gå utan att dra i koppel skulle testet innehålla ett flertal utmaningar för hundens psyke, bland annat att acceptera att bli hanterad av en främling, att kunna gå genom en stor folksamling och att bli lämnad fem minuter utan att kunna se sin ägare. Det skulle också innehålla en bedömning av hundens reaktion på en annan hund samt en del andra distraktionsmoment. Testets delar är designade för att demonstrera att hunden är trygg i många olika situationer. Det är medgett att uppfödare skulle kunna träna hundarna till att klara dessa utmaningar på ett bra sätt, och att därmed skulle hundar med sämre temperament kunna slinka förbi i dessa tester. Men man anser då att uppfödare i förlängningen kommer att vilja spara tiden det krävs för att

träna sina hundar till detta och istället selektera för mer lättränade hundar, och i och med det är målet nått (9).

Svenska Kennelklubben – SKK

Inom Svenska Kennelklubben gör man ansträngningar för att komma tillrätta med de problem som hundaveln står inför (25). Det finns sedan omkring 20 år tillbaka ett genetiskt hälsoprogram formulerat av SKK. Idag är till exempel cirka 120 raser anslutna till höftledsprogrammet och cirka 60 till ögonprogrammet. Hälsoprogrammet är uppbyggt på att det finns en för problemet vedertagen undersöknings- och diagnostiseringsmetod, till exempel röntgen vid höftledsundersökning och ögonlysning för att kontrollera ögonstatus (30). Med avelsurval har man hos många raser till exempel lyckats få ned förekomsten av höftledsdysplasi. Under en tioårsperiod, från mitten av 1970 till mitten av 1980 lyckades man till exempel minska förekomsten av höftledsdysplasi hos Sankt Bernardshund från 60 till 49 %, och hos Rottweiler från 36 till 13 % (24). I vissa fall då en ras har andra defekter som är mer framträdande och som inte kan passas in i de generella hälsoprogrammen, bör man hellre inrikta sig på det som är viktigt i just den rasen, annars kan följden bli att alltför stor vikt läggs vid mätbara defekter trots att dessa kanske inte är vad uppfödarna verkligen borde fokusera på. Så efter att alla raser mer eller mindre behandlats lika med hänsyn till hälsa har SKK samt rasklubbarna tagit fram avelsstrategier som är individuellt utformade för respektive ras, Rasspecifika Avelsstrategier (RAS). RAS är alltså en handlingsplan för aveln inom en specifik ras där SKKs Avelspolicy anger målen och strategin i RAS beskriver vägen dit (30).

SKK har även tagit fram Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD) som gäller från 2009-01-01, rörande exteriöra överdrifter hos rashundar. Det är ett kompendium med anvisningar framtaget för utställningsdomare, där meningen är att de inte ska premiera hundar med överdrifter som kan skapa problem hälsomässigt. Kompendiet är resultatet av granskad sjukdomsstatistik och ett samarbete mellan veterinärmedicinskt sakkunniga, ras- och specialklubbar samt utställningsdomare. Förutom anvisningar för vad som kännetecknar en viss rasgrupp av hundar och vilka problem som finns i varje grupp, finns ytterligare specifika anvisningar för 47 raser. Dessa 47 raser är uppdelade i tre grupper utifrån vilken status de anses ha. Grupperna är ”Raser där åtgärder krävs”, ”Raser som motiverar ökad uppmärksamhet” samt ”Raser som är föremål för observandum”. I kompendiet finns även generella krav som gäller för alla hundar oavsett ras. Dessa är:

Andning: Alla hundar ska kunna andas obesvärat även under rörelse.

Ögon: Alla hundar ska kunna uppvisa ögon utan tecken på irritation.

Hud: Alla hundar ska ha frisk hud utan tecken på irritation.

Päls: Päls ska inte vara så omfattande att den negativt påverkar hundens rörelsefrihet

Rörelser: Alla hundar ska röra sig naturligt utan synbar ansträngning eller smärta.

Mentalitet: Självfallet ska alla hundar ha en mentalitet som tillåter att de kan fungera i samhället. Rastypiska beteenden måste beaktas och tillåtas, men överdrivet reserverat eller skarpt beteende är inte önskvärt. Aggressivitet och paniskt flyktbeteende kan aldrig tolereras och renderar priset 0 (34).

SKK satsar också, i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och försäkringsbolaget Agria, resurser på forskning för att kunna kartlägga hur en rad genetiska sjukdomar och defekter nedärvs, samt vilken effekt avel i små populationer med begränsad genbas har (25).

Federation de Cynologique Internationale - FCI

Under de senaste årtiondena har det skett stora förbättringar i många av FCI:s rasstandarder med avseende på frisk och sund anatomi. Utöver att de ändrat vissa standarder till att beskriva en mer sund och funktionell anatomi så har de även lagt till en mening i alla av FCI:s rasstandarder som lyder: *"En hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormaliteter skall diskvalificeras"*. Det råder inget tvivel om att utställningsdomare har stort inflytande i urvalet av vilka hundar som ska gå i avel, och i och med det även ett stort inflytande i renrasiga hundars välmående och hälsa (5).

Engelska Kennelklubben – KC

I Storbritannien har den Engelska Kennelklubben lanserat en komplett granskning av alla registrerade raser i landet. En hälsoplan för var och en av de i Storbritannien 209 registrerade raserna samordnas i och med det och inkluderar uppdaterade rasstandarder för att tillförsäkra att hundar inte avlas på egenskaper som kan förhindra dem från att se, gå och andas utan hinder. En annan del av planen är att försöka hitta sätt på vilka uppfödare kan bredda sina rasers genpooler. Det är ett drag som kommer ha stort genomslag vad gäller förbättring av hälsan hos många av dessa raser. Engelska Kennelklubben har också bett regeringen att de ska få lagstadgad tillåtelse att ta i med hårdare tag mot uppfödare som inte sätter hundarnas hälsa som högsta prioritering (39).

I början av 2009 presenterade Engelska Kennelklubben resultatet av sin omarbetning som de kallar *"granskning av alla rasstandarder för att försäkra att alla hundar är sunda, av gott temperament och anpassad till sin ursprungliga funktion"*. Efter tillkännagivandet av denna rapport har Engelska Kennelklubben fortsatt att träffa och ha möten med olika rasklubbar för att diskutera hundars hälsa och för att försäkra sig om att rasrena hundar har så stor chans som möjligt att leva lyckliga hälsosamma liv (40).

Utöver dessa omarbetade rasstandarder, ska alla rasstandarder innehålla följande introduktion som första paragraf:

"En rasstandard är riktlinjerna som beskriver de ideala karaktärsdragen, temperamentet och utseendet hos en hundras och tillförsäkrar att rasen är anpassad till funktion. Absolut sundhet är essentiellt. Uppfödare och utställningsdomare skall i alla tillfällen vara noga med att undvika uppenbara tillstånd eller överdrifter som på något sätt är skadliga för hälsan, välfärden eller sundheten hos rasen. Då och då kan vissa tillstånd eller överdrifter anses ha potentialen att påverka hundar i somliga raser negativt, och utställningsdomare och uppfödare uppmanas att vända sig till Engelska Kennelklubbens hemsida för detaljerad information i dessa fall. Om ett utmärkande drag eller egenskap är önskvärd bör det endast synas i rätt mått. (37)."

European Convention for the Protection of Pet Animals

Redan 1987 kom Europarådet, "The Council of Europe" överens om en konvention, European Convention for the Protection of Pet Animals, som tar upp problematiken med avelsrelaterade sjukdomar och problem. 1995 hade rådet ett möte där de godkände en detaljerad resolution om avel. I resolutionen skrev man in rekommendationer om att se över rasstandarder för att eliminera ett flertal rasrelaterade åkommor och extrema karaktärsdrag som är skadliga för hälsa och välmående hos djuren. De karaktärsdrag som genom avel bör undvikas och som rådet anser tillräckligt skadliga för att behöva förändras är:

- Extremer i storlek, både för liten och för stor. Att rasklubbarna sätter mini- och maxmått på både höjd och vikt hos väldigt små och stora raser.
- Extremt korta skallar och nosar. Att sätta gränser för hur kort en skalle respektive en nos får vara.
- Extrem ryggglängd i förhållande till benlängd. Att sätta maxvärden på proportionen mellan ryggglängd och benlängd hos kortbenta raser.
- Krökta eller onormalt positionerade ben.
- Onormalt djupt satta eller utstående ögon.
- Överdrivet långa öron, för att förhindra skador.
- Djupa skinnveck för att undvika diverse hudproblem.
- Andra extrema fysiska abnormaliteter såsom hårlösa djur.

(14)

Advocates for animals

Advocates for Animals är Skottlands ledande djurrättsorganisation. De jobbar för att förbättra levnadsstandarden för djur i Skottland, England och mer därtill genom olika kampanjer, politisk lobbying, undersökningar och upplysning till offentligheten (15). Advocates for animals tror att följande steg bör tas för att vända tillbaka och stoppa skadan som orakats av olämplig rasavel och för att öka välfärden hos hundar.

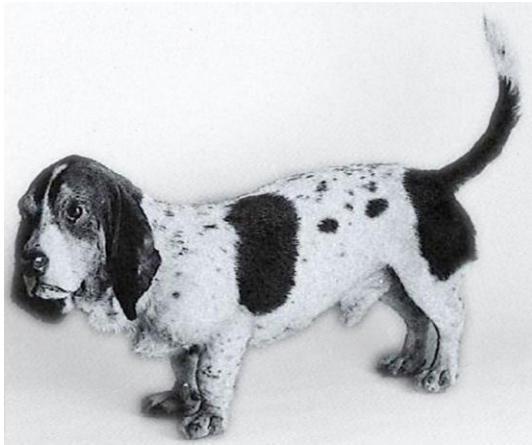
- Att Storbritannien ska skriva på och stadfästa European Convention for the Protection of Pet Animals och ta tag i och införa de punkter som står i dess femte artikel.
- Att Englands Kennelklubb och andra avelsförbund ska kräva obligatorisk screening av hundar för kända rasrelaterade åkommor innan någon hund får användas i avel. Registrering av valpar ska göras beroende av hälsoscreening av föräldradjuren, med lämplig certifiering och underskrift i deras stamtavlor.
- Uppfödare borde göra det till sitt högsta mål med sin uppfödning att se till den funktionella hälsan hos hundarna i sin ras, och detta mål borde lysa igenom i de kriterier för vilka de väljer sina avelsdjur (14).

Raskorsning

För att skapa förutsättningar för ett sundare avelsarbete krävs hos många raser regler för begränsat användande av enskilda individer i aveln. Andra raser har redan passerat den gräns där inavelsskadorna är så pass stora att de inte låter sig repareras inom rasen. För att återskapa balansen i de ärftliga anlagen hos dessa raser är raskorsning en väg att gå. Genom att korsa närbesläktade raser med varandra kan raskaraktärer bevaras både i typ och i funktion, för att sedan återkorsa till respektive ursprungsras (25).

Jämförande bilder

För att illustrera några rasers utveckling under det senaste århundradet visas här ett antal bilder där man kan se skillnader på dagens hundar och deras förfäder. Alla hundar på de äldre bilderna har varit framgångsrika i utställningsringen och/eller kommer från framgångsrika linjer och kan anses vara rastypiska för sin tidsålder. Hundarna på de nya bilderna är alla rasvinnare på HUND 2009, Svenska Kennelklubbens största årliga hundutställning 2009.

1.

Basset Hound 1898-1905

2.

Basset Hound 2009

Fotograf: Per Undén

3.

Bulldogs 1900-1903 & 1901-1909

4.

Engelsk Bulldog 2009

Fotograf: Per Undén

5. **Pekingese 1875-1905**

6. **Pekingese 2009**

Fotograf: Per Undén

7. **Tax 1906-1912**

8. **Tax 2009**

Fotograf: Per Undén

9. **Mops 1908**

Bild 1, 3, 5, 7 och 9 fritt ur (1988), *Dogs of the last hundred years at the British Museum (Natural History)* (3)

10. **Mops 2009**

Fotograf: Per Undén

Gamla och nya rasstandarder

En av frågorna i frågeställningen är om rasstandarder förändras eller om bara tolkningen av dem ändras? En del av svaret på den frågan är att rasstandarder revideras och skrivs om emellanåt. För att se hur mycket de faktiskt ändras, har vi gjort jämförelser mellan de äldsta rasstandarder som finns tillgängliga och dagens aktuella rasstandarder för några av de raser som av SKK anses vara bland de mest extrema och utsatta; Basset Hound, Pekingese och Engelsk Bulldogg. De standarder som använts är de äldsta arkiverade hos FCI och dagens aktuella FCI-standarder för Basset Hound och Pekingese. För Engelsk Bulldogg har jämförelser gjorts mellan den allra första standarden för rasen, skriven i England år 1865, samt den aktuella standarden hos Engelska Kennelklubben som jämförande. De rasstandarder som erhållits från FCIs arkiv finns bifogade som bilagor.

Basset Hound

Basset Hound är en av de raser som kategoriseras som en ras där ”Åtgärder krävs” i SKK:s kompendium SRD, där man kan läsa:

Överdrifter av rasens kondrodystrofa konstruktion och tyngd kan medföra allvarliga hälsorisker (34).

I SRD har man sedan spaltat upp de problem som man anser vara allvarliga för Basset Hound. Nedan följer enligt SRD fastställda problem och en jämförelse mellan gammal och ny rasstandard för Basset Hound ur de avsnitt i standarden som avser utsatt anatomi. Vi har använt oss av FCIs äldsta standard från 1955 (bilaga 3) samt dagens aktuella standard från FCI (bilaga 2).

I rasen förekommer

• hudvecks- och ögoninflammationer på grund av alltför riklig hud och otillräckligt strama ögonkanter (34)

Det som skiljer gammal och ny standard rörande rynkorna är att den senaste standarden har beskrivningen ”måttlig mängd rynkor”, vilket den gamla inte har. Det står även mer utförligt beskrivet i den senaste standarden var rynkorna skall finnas och kan förekomma. Gällande ögonen har man i den senaste standarden anvisningar för att ögat inte får vara för djupt satt men det röda i nedre ögonlocket skall fortfarande framträda, om än inte överdrivet.

Gammal standard:

Hud: Hela huvudet bör vara täckt av lös hud, så lös att när hunden sänker huvudet mot marken skall huden på huvudet och kinderna falla framåt rynkas märkbart. (...) rynkad fotled (46).

Ögon: Ögonen skall vara djupt sjunkna, visa en framträdande blinkhinna och vara djupt bruna till färgen (46).

Ny standard:

Hud: Måttlig mängd rynkor i ansiktet, men så lös hud att den rynkas märkbart när man drar huden framåt eller när huvudet är sänkt. Tvärgående hudrynkor skall finnas på mellanhänderna och kan förekomma på mellanfötterna från haslederna ner till tassarna. På hasledens baksida bildar den lösa huden en liten påse (45).

Ögon: Ögonen skall vara rombformade, varken utskjutande eller för djupt satta, mörka men kan skifta till mellanbrun hos ljust färgade hundar. Det röda i nedre ögonlocket framträder, dock inte överdrivet. Ljusa eller gula ögon är synnerligen oönskat (45).

• *frekvent återkommande öroninflammationer som kan förknippas med alltför tunga/långa öronlappar* (34)

I den senaste rasstandarden skall öronen inte vara satta så lågt som möjligt på huvudet som i den gamla, utan enbart vara lågt satta, strax under ögonlinjen. Man har även lagt till att öronen inte får nå *överdrivet* långt förbi nosen. Öronen skall idag även vara smala och rulla sig *väl* inåt. Strukturen på öronen beskrivs i stort sett detsamma.

Gammal standard: Öronen är väldigt långa och när de dras framåt skall de vika sig väl över nosen. De är satta så lågt som möjligt på huvudet och hänger lösa i veck som ett draperi, ändarna skall rulla sig inåt. Tunna och sammetslena i strukturen (46).

Ny standard: Lågt satta, strax under ögonlinjen. Långa: de ska nå väl förbi en nos av korrekt längd, men inte överdrivet. Öronen skall vara smala hela vägen och de ska rulla sig väl inåt. De skall vara väldigt mjuka, tunna och sammetslena i strukturen (45).

• *rörelsestörningar pga. för lågt markavstånd förorsakat av överdrivet korta Ben* (34)

Kroppen beskrivs idag, till skillnad från den äldre standarden, inte som låg och frambenen ska inte längre vara *väldigt* kraftfulla utan enbart kraftfulla.

Gammal standard: Kroppen ska vara lång, låg och väl utfylld av bröstkorgen. Frambenen skall vara korta, väldigt kraftfulla, ha kraftig benstomme, sitta nära bröstet med böjda knän och rynkad ankel som slutar i en kraftfull tass (46).

Ny standard: Kroppen skall vara lång och alltigenom djup. Frambenen skall vara korta, kraftfulla och ha mycket kraftig benstomme (45).

Pekingese

Den första rasstandarden för Pekingese som finns hos FCI är daterad december 1957 (bilaga 4), och den nyaste är daterad så sent som till 2009-06-05.

I SKK:s kompendium SRD är rasen listad som en av de raser där ”Åtgärder krävs”, och man kan läsa:

Rasens extrema konstruktion, bl.a. med förkortad skalle och underutvecklad nosrygg gör att överdrifter medför allvarliga hälsorisker (34).

I SRD har man spaltat upp de problem som man anser vara de mest allvarliga för Pekingesen. Nedan följer de i SRD fastställda problemen och en jämförelse mellan gammal och ny rasstandard för Pekingese ur de avsnitt i standarden som avser utsatt anatomi.

I rasen förekommer

- ***andningsbesvär pga. trånga andningsvägar, knipta näsborrar, otillräckligt utrymme i svalg och/eller bröstorg (34)***

I dagens standard har man lagt till att nostryffeln inte får vara för kort till skillnad från den gamla där nostryffeln skall vara väldigt kort. Man har även tagit bort att profilen skall vara platt samt lagt till att bröstorgen skall vara väl nedsänkt mellan frambenen.

Gammal standard:

Nostryffel: Väldigt kort och bred, näsborrarna stora, öppna och svarta. Profilen skall vara platt med nostryffeln väl placerad mellan ögonen (48).

Bröstorg: (...)bred och med väl välvda revben (48).

Ny standard:

Nostryffel: Inte för kort, bred, näsborrarna stora och öppna. Knipta näsborrar och tung, överhängande nosrynka är oacceptabelt och skall kraftigt fördömas (47).

Bröstorg: Bred med väl välvda revben. Den skall vara väl nedsänkt mellan frambenen (47).

- ***överdrivet stor nosrynka som leder till hudvecksinfektioner och ögonproblem (34)***

I den nya standarden har man tagit bort att nospartiet skall vara väl rynkat.

Gammal standard: Nosparti skall vara brett, väl rynkat, med en stark underkäke (48).

Ny standard: Nosparti skall vara tydligt, men kan vara relativt kort och brett. Stark underkäke (47).

- ***hudproblem pga. för omfångsrik päls med felaktig, ullig struktur (34)***

Här har man lagt till i den nya standarden att pälsen skall vara *lagom* lång och betonat att den *inte* skall sträcka sig förbi skuldrorna. Man har också lagt till ett stycke om att pälsens längd och omfång inte får begränsa hundens rörelser eller dölja kroppsformen samt att hund med överdriven päls inte skall premieras.

Gammal standard: Pälsen skall vara lång och rak med riklig man som sträcker sig över skuldrorna och bildar en cape runt halsen. Täckhåret skall vara grovt med tjock, mjuk underull. Det skall finnas behäng på öronen, benens baksidor, svansen och tårna (48).

Ny standard: Pälsen skall vara lagom lång och rak med riklig man som inte skall sträcka sig förbi skuldrorna. Den ska bilda en cape runt halsen. Täckhåret skall vara grovt med tjock, mjuk underull. Det skall finnas behäng på öronen, benens baksidor, svansen och tårna. Pälsens längd och omfång skall inte hindra hundens rörelser eller dölja kroppsformen. Överdriven päls skall inte premieras (47).

- ***kraftlösa rörelser pga. mycket lösa skuldror, svagt bakställ och lös muskulatur (34)***

I dagens standard har man lagt till att skuldrorna skall vara tillbakalagda och mjukt ansatta i kroppen. Man har även lagt till att bakbenen skall vara starka och väl musklade. Den gamla standarden säger att bakbenen skall vara tämligen tätt ställda medan den nya betonar

att överdrivet trånga bakställ inte skall premieras och att bakbenen skall vara måttligt vinklade.

Gammal standard:

Bakställ: Bakbenen lättare än frambenen men stadiga och välformade. Sedda bakifrån skall bakbenen vara tämligen tätt ställda men inte kobenta. Absolut sundhet är en nödvändighet (48).

Ny standard:

Skuldror: Tillbakalagda och mjukt ansatta i kroppen (47).

Bakställ: Bakbenen skall vara starka och väl musklade men aningen lättare än frambenen. Överdrivet trånga bakställ skall inte premieras. Måttligt vinklade. Absolut sundhet är en nödvändighet (47).

Engelsk Bulldogg

För Engelsk Bulldogg skiljer det hela 144 år mellan de båda standarderna vi tittat på. Den Engelska Bulldoggen är en av de raser som finns med i SKK:s kompendium SRD som en ras där ”Åtgärder krävs”, och där står det:

Rasens extrema konstruktion, bl.a. med förkortad skalle och underutvecklad nosrygg, gör att överdrifter medför allvarliga hälsorisker (34).

I SRD har man spaltat upp de problem som man anser vara de mest allvarliga för Engelsk Bulldogg. Nedan följer enligt SRD fastställda problem, samt en jämförelse mellan gammal och ny rasstandard för Engelsk Bulldogg ur de avsnitt i standarden som avser utsatt anatomi.

I rasen förekommer

• andningsbesvär som kan förknippas med trånga andningsvägar i form av knipta näsborrar och/eller otillräckligt utrymme i svalg och bröstorg (34)

I dagens standard har man lagt till att näsborrarna skall vara stora och öppna, inte bara vida som det står i den gamla standarden. Då det gäller otillräckligt utrymme i svalg får man titta på ansiktsformen eftersom det brachycephala utseendet är det som förändrar svalget (6). I den nya standarden finns mer exakta beskrivningar och begränsningar på hur kort ansiktet får vara samt att igenklämda näsborrar ej får premieras.

Gammal standard: Näsborrarna skall vara vida. Nospartiet skall vara brett, djupt och kort. Nosen skall vara stor och sitta nästintill mellan ögonen. Nosens djup bör vara av samma längd som avståndet från ögat till slutet av nosen (35).

Ny standard: Näsborrarna skall vara stora, vida och öppna. Nospartiet skall vara kort, brett och uppåtsvängt. Ansiktspartiet mätt från kindernas främsta del till nosen skall vara relativt kort. Avståndet från ögonvrån (eller mitten av stopet mellan ögonen) till nostippen bör inte vara kortare än avståndet från nostippen till underläppens kant. Igenklämda näsborrar är oacceptabla och får inte premieras (38).

• *ögonproblem med inflammationer/skador pga. för kort nosrygg alltför riklig hud och otillräckligt strama ögonkanter* (34)

Det som skiljer gammal och ny standard åt i detta avseende är att i den gamla standarden står det mycket om att nospartiet skall vara kort och att man vill ha ögonen så nära nosen som möjligt. I den nya standarden skall nosen vara måttligt kort och man har begränsat den lösa och rynkade huden på ansiktet.

Gammal standard: Nospartiet skall vara brett, djupt och kort. Nosen skall vara stor och sitta nästan mellan ögonen. Nosens djup bör vara av samma längd som avståndet från ögat till slutet av nosen. Ögonen skall sitta framme på huvudet, så långt från öronen och så nära nosen som möjligt (35).

Ny standard: Sett framifrån skall huvudet se väldigt högt ut och bakifrån mot nosen måttligt kort. Huden på och omkring huvudet skall vara något lös och fint rynkad utan överflöd, varken utmärkande eller hängandes över ansiktet. Ansiktspartiet mätt från kindernas främsta del till nosen skall vara relativt kort, huden får vara något rynkad (38).

• *hudvecksinflammationer på nosrygg (överhängande nosrynka) och i svansregionen* (34)

I dagens standard har man begränsat rynkorna och den lösa huden kring ansiktet. Man tar även upp att nosrynkan aldrig får påverka ögonen eller nosen negativt.

Gammal standard: Huden på huvudet skall vara rynkad. Nospartiet skall vara brett, djupt och kort, med huden djupt rynkad (35).

Ny standard: Huden på och omkring huvudet skall vara något lös och fint rynkad utan överflöd, varken utmärkande eller hängandes över ansiktet. Ansiktspartiet mätt från kindernas främsta del till nosen skall vara relativt kort, huden får vara något rynkad. Om det finns en rynka över nosen, hel eller bruten, får den aldrig påverka ögonen eller nosen negativt eller överskymma dem (38).

• *rörelsestörningar/hältor på grund av överdriven konstruktion och otillräckliga vinklar i fram- och bakställ* (34)

Gällande rörelsestörningar får man kolla på flera olika saker ur anatomibeskrivningarna. Exempel på förändringar är att man i dagens standard beskriver mycket mer utförligt om de olika kroppsdelarna. Till exempel skall Bulldoggen vara bred över skuldrorna enligt den gamla standarden, vilket den också skall vara enligt den nya, men skuldrorna skall även vara, förutom breda, sluttande, djupa, väldigt kraftfulla och muskulösa. I den gamla standarden har man även skrivit att bakbenens konstruktion verkar störa Bulldoggens rörelser medan man i den nya skriver att sunda rörelser är av största vikt. Man ser även att rörelsebeskrivningen till viss del är sig lik i de båda standarderna, exempelvis verkar hunden (både då och nu) inte lyfta bakbenen särskilt högt och glida fram över marken.

Gammal standard:

Kropp: Revbenen skall vara väl välvda och bröstkorgen skall vara vid, djup och rundad. Ryggen skall vara kort och välvd vid länderna, ”kackerlacksryggad”, bred över skuldrorna och smal över länderna (35).

Ben: Frambenen skall vara kraftiga, med välmarkerade vader, böjda utåt, korta och sittandes väldigt brett isär. Hasorna på bakbenen skall närma sig varandra, vilket innebär att knäleden vänds utåt och är väl rundad, vilket verkar försvåra hundens fart när den springer men är förträffligt lämpat för ökade rörelser när hunden kämpar på sin mage (35).

Rörelser: Mellanhänderna skall vara starka så att hunden kan gå väl på sina tår. Bulldoggen har en väldigt säregen gångstil, tung och relativt långsam. Han vaggar väldigt mycket i sin gång, och generellt springer han relativt sidlänges: hans bakben lyfts sällan upp väldigt högt, så hans baktassar (vilka också är böjda utåt) verkar glida över marken (35).

Ny standard:

Kropp: Bröstkorgen skall inte vara flatsidig utan välrundad. Bröstit skall vara brett, framträdande och djupt. Bringan skall vara rund och djup. Väl nedsänkt mellan frambenen. Ryggen skall vara kort, stark och bred kring skuldrorna. Skuldrorna skall vara breda, sluttande och djupa, väldigt kraftfulla och muskulösa och ge intrycket av att ha blivit fasthäftade på kroppen (38).

Ben: Frambenen skall vara kraftiga och starka, väl utvecklade, satta brett isär, tjocka, muskulösa och raka. Benstommen skall vara kraftig och rak, inte böjd eller krokig. Frambenen skall vara korta i proportion till bakbenen men inte så korta att ryggen verkar lång eller att de minskar hundens aktivitet. Armbågarna skall vara låga och stå väl ifrån bröstkorgen. Mellanhänderna skall vara korta, raka och starka. Bakbenen skall vara stora och muskulösa, något längre än frambenen. Hasorna skall vara något böjda, väl nedsänkta; benen skall vara långa och muskulösa från länd till has. Knäleden skall vara svagt böjt utåt från kroppen (38).

Rörelser: Bulldoggen verkar röra sig med korta, snabba steg på tåspetsarna. Bakbenen lyfts inte högt utan verkar glida över marken. Den springer med endera skuldran någorlunda framskjutet. Sunda rörelser är av största vikt (38).

Attitydundersökning

Vi har skickat ut frågor i en attitydundersökning till omsorgssköterskor på olika djursjukhus/kliniker runt om i Sverige gällande sköterskornas tankar och attityder kring detta ämne. Vi skickade ett antal frågor till 9 olika omsorgssköterskor och fick 5 svar. Vi valde att ställa frågorna till just omsorgssköterskor eftersom det är en grupp som ofta har lång arbetserfarenhet inom djursjukvården med egna ansvarsområden. De har dessutom ofta nära kontakt med djurägarna då de brukar ha egen mottagning. Då omsorgssköterskor arbetar profylaktiskt känns det intressant att få deras åsikt angående problematiken. Syftet med undersökningen var att få en överblick över omvårdnaden av raser med överdriven exteriör på olika djursjukhus och se om dessa raser skiljer sig från andra raser vid besök på djursjukhusen/klinikerna. Nedan följer de frågor vi ställde samt svaren vi fick.

På frågan ”**Har ni på er klinik speciella rutiner/riktlinjer för behandling/undersökning av brachycephala raser?**” fann vi att operationsavdelningen är den avdelning där de flesta har speciella rutiner vid sövning, under narkos och vid uppvak av dessa raser. Det innebär att brachycephala raser får annorlunda premedicinering och extra övervakning.

1. Har ni på er klinik speciella rutiner/riktlinjer för behandling/undersökning av brachycephala raser?
  - Ja
  - Nej inte direkt. Vid fasthållning eller vid väldigt varmt klimat är man väl lite extra försiktig. Är de väldigt täta i andningen kan de eventuellt få kortison i samband med sövning. Vi tubar ej ur förrän de står upp i stort sett.
  - Nej, enbart vid operation då vi anpassar premedicinering och har extra koll vid uppvaket.
  - Ja, inför sedering och narkos.
  - Endast på operationsavdelningen inför sövning. De får samma smärtlindring men inte samma sedering och inte lika stor mängd eftersom vi vill ha ett snabbt uppvak. Erfarna sköterskor får tuba dessa raser eftersom de ser annorlunda ut i svalget. Sövningen och övervakningen av anestesi är extra noggrann. Vi ger också kortison vid sövningen inför uppvaket eftersom att det är avsvällande för luftvägarna.

Vi frågade ”**Upplever ni att vistelsen på djursjukhuset är värre för brachycephala raser än andra, och i så fall i vilken bemärkelse?**” De flesta svaren visar att brachycephala raser har större problem vid stressande situationer och då med avseende på andningen.

2. Upplever ni att vistelsen på djursjukhuset är värre för brachycephala raser än andra, och i så fall i vilken bemärkelse?
  - Vid stress blir dessa hundar (även katter förresten) mycket mer påverkade.
  - Om de är stressade eller om det är väldigt varmt kan det bli rätt så jobbigt för dessa raser.
  - Stress/flås.
  - De behöver mer övervakning och har mer problem med andningen vid stress.
  - Nej inte värre, snarare tvärtom. Dessa raser är ofta godmodiga, nöjda, sällan

nervösa och väldigt trevliga.

Svaren på frågan ”**Upplever ni att problematiken kring överdriven exteriör har blivit värre eller är det ingen skillnad sedan du började arbeta inom djursjukvården? Hur många år har du arbetat inom djursjukvården?**” visar att många upplever att antalet hundar med överdriven exteriör har ökat de senaste åren. Två sköterskor tycker att problemen har blivit värre för vissa raser medan man inom andra raser försöker förbättra rasen. En annan upplever att vi har fått in nya raser i Sverige som har överdriven exteriör. Ett djursjukhus kunde se en förändring för ca 30 år sedan, t.ex. ökad brachycephali och att benen började bli kortare hos hundarna.

3. Upplever ni att problematiken kring överdriven exteriör har blivit värre eller är det ingen skillnad sedan du började arbeta inom djursjukvården? Hur många år har du arbetat inom djursjukvården?
  - Jag har arbetat 23 år och tycker inte hundars problem blivit större, däremot finns det många flera hundar nu som har "extrem" exteriör. Sådana raser har blivit poppis.
  - Började år 2001 och tycker nog att det blivit värre för vissa raser medan andra rasers rasklubbar tagit tag i problemet med olika avelsprogram för att förbättra rasen.
  - Vi tror att antalet djur har ökat men troligtvis inte procenten. Vet ej säkert. Vi som diskuterar detta har jobbat mellan 15-23 år inom djursjukvården.
  - Jag har arbetat inom djursjukvården i 17 år. Vi har ett större antal av dessa raser än vad vi hade förut, dessutom har det tillkommit raser med överdriven exteriör som ej varit godkända i Sverige tidigare.
  - De senaste 5-15 åren har vi inte märkt någon skillnad, men om man ser till kanske 30 år tillbaka kunde vi märka att t.ex. nosarna och benen började bli kortare och kortare.
  - Jag har jobbat i djursjukvården sen 1989 och tycker nog att det har blivit värre, raserna har blivit mer extrema.

När vi frågade ”**Tycker du att djurägare verkar uppleva den överdrivna exteriören som ett problem eller ser de det som normalt?**” ansåg alla djursjukhus att djurägarna inte upplever sina hundars extrema exteriör som onormal. Två djursjukhus upplever även att uppfödarna ibland beskriver rasens problem som normala och inte alltid berättar om problematiken inom rasen.

4. Tycker du att djurägare verkar uppleva den överdrivna exteriören som ett problem eller ser de det som normalt?
  - Normalt
  - När de kommer till oss har de ju oftast sökt för att de upplever att hunden har besvär, men de kanske inte tänker på att det medvetet är framavlat så att det ska vara så. Har de dessutom kontakt med uppfödaren, så har de säkert fått en hel del information om hur just deras ras beter sig och att det t.ex. är "helt normalt" att hunden svimmar vid upphetsning, vid varmt klimat eller vid ansträngning.
  - De tycker att det är helt normalt.
  - Djurägaren brukar för det mesta inte tycka att det är något onormalt med sitt djurs exteriör.

- Normalt. Många djurägare verkar vara förda bakom ljuset av sina uppfödare. De kan t.ex. tycka att det är så gulligt att hunden snarkar och uppfödaren informerar då inte vad snarkningen beror på. Vi möter även Shar Pei hundägare som säger att deras uppfödare sagt att hundarna är allergiska för kortison vilket vi tror beror på att om man ger kortison går svullnaden i Shar Pei-ansiktet ner och de ser inte längre rastypiska ut.
- Djurägarna är inte alltid införstådda med att det är t.ex. är den extra huden som är upphov till hudproblem etc.

På frågan ”**Vilket problem anser ni som värst (på kliniken) av de som beror på överdriven exteriör?**” angav alla sköterskor problem med andningen/luftvägarna och två av klinikerna ansåg andningsproblemen som värst av alla problem. Andra problem inkluderar ögonproblem, överdrivet mycket skinn, frakturer, förlossningskomplikationer och svårt att hålla fast korta nosar.

5. Vilket problem anser ni som värst (på kliniken) av de som beror på överdriven exteriör?
  - Plattnosar, överdrivet mycket skinn och hängande ögon.
  - Andningssvårigheterna är värst.
  - Övre luftvägsproblem samt ögonproblem.
  - Andning, frakturer och förlossningskomplikationer.
  - Andningen är värst vid t.ex. sövning, narkos. När vi måste tvångshålla vissa raser får man se upp så att ögonen inte trycks ut ur ögonhålan. De brachycephala raserna är även svåra att hålla runt nosen då de inte finns mycket till nos.

”**Upplever ni att vissa raser har mer problem med dystoki än andra? Vilka raser är det i så fall och vilka typer av komplikationer är det som är överrepresenterade?**” De flesta sköterskor upplevde att dvärghundar är överrepresenterade vid dystoki och då främst Chihuahua. Många svarade även Bulldogg och då främst Engelsk samt Fransk Bulldogg. Andra raser som nämndes var Bostonterrier och Dvärgspets. Komplikationer som angavs var kejsarsnitt på grund av stora huvuden och trångt bäcken.

6. Upplever ni att vissa raser har mer problem med dystoki än andra? Vilka raser är det i så fall och vilka typer av komplikationer är det som är överrepresenterade?
  - Dvärghundar, speciellt Chihuahua. De parar mindre och mindre tikar för att få fram riktigt små hundar. Problemet är för trånga bäcken.
  - Engelsk och Fransk Bulldogg, Chihuahua, Boston Terrier. Oftast har de för trånga bäcken och valparna har stora huvuden vilket för det mesta leder till kejsarsnitt.
  - Engelsk Bulldogg, Chihuahua, Fransk Bulldogg (stora huvuden). Vår veterinär svarar dvärgspets på grund av stora foster. Har inte kunnat titta på statistiken.
  - Bulldogg och dvärgraser t.ex. Chihuahua. Vet ej vilka typer av komplikationer som är överrepresenterade.
  - Rent spontant upplever vi inte det. När vi kollade i vår databas såg vi även att så var fallet. Det enda vi kunde se var att små dvärg/toyraser var överrepresenterade. Sedan tror vi att detta kan variera beroende på vilka uppfödare man har som bor nära runt djursjukhuset samt att vi inte har

nattöppet och de flesta kejsarsnitt/komplikationer sker på natten.

Till sist ställde vi frågan ”**Vilka är dina egna tankar runt extrem exteriör hos hundar utifrån omsorgssköterskans perspektiv?**” Alla sköterskor anser att det finns problem inom den extrema hundaveln. En del svarar att hundägarna inte förstår problematiken och att djuren inte mår optimalt och att man inte bör avla på hundar som har försämrade levnadsvillkor. En sköterska tycker att vissa raser förändrats så mycket att man inte längre kan se likheter med gamla rasexemplar och att man förstör raserna genom att avla för människans preferenser. En annan talar om att djursjukvården kan informera och lära samhället om problematiken och hur man kan välja en frisk hund ur anatomisk synvinkel. Överlag är attityderna kring den extrema hundaveln negativa.

7. Vilka är dina egna tankar runt extrem exteriör hos hundar utifrån omsorgssköterskans perspektiv?

- Vissa hundägare av extremraser tycker att det är normalt/optimalt att se ut så, det är därför inte några problem - de ser inte att hundarna mår dåligt
- Jag förstår inte hur man kan avla fram raser som man vet kommer att få problem. Jag tycker att det är fruktansvärt! Man förstör raserna och tar fram nya endast för att vissa människor tycker att de är finare med kortare, mer intryckt nos, sänkt korsrygg, tyngre/större/högre individer, mer hud, längre ryggar mm. Tittar man i gamla rasböcker kan man ibland inte ens se en enda likhet jämfört med hur rasen ser ut idag.
- Sorgligt. Vi har mycket att lära ut och diskutera generellt i samhället. Hålla kurser – välj en ”frisk” hund ur ett anatomiskt perspektiv kanske?
- Som omsorgssköterska arbetar jag mkt profylaktiskt och det rimmar illa med att vara framavlade med en exteriör som från början till slut innebär svårigheter och för djuret.
- Överhuvudtaget tycker vi att man ska försöka hålla sig mer till ”urhunden” och inte avla på hundar som har ett försämrat levnadssätt på grund av aveln. Problemen finns hos så många olika hundar, allt från raser med så tovig päls att vi inte kommer åt att undersöka huden till hundar som helt enkelt är för feta.
- Personligen tycker jag det är hemskt att vissa vill ha rasen så extrem som möjligt eftersom det blir på djurets bekostnad.

Diskussion

Vi hittade en hel del vetenskapliga artiklar och information om ämnet varav en hel del var mycket äldre än vad vi hade förväntat oss med tanke på att det är ett relativt nytt ämne. Vi fann inga böcker som behandlar vårt ämne i sin helhet och det tror vi beror på att det är ett så pass nytt men även brett ämne. Det finns dock böcker som tar upp de olika specifika sjukdomstillstånd och åkommor som vi skrivit om, till exempel hud- och ögonproblem. Med tanke på att ämnet är just relativt nytt finns inte heller så mycket dokumenterat om vissa åtgärders eventuella framsteg. I de källor vi hittat fann vi liknande information och resultat vilket vi tolkar som att det är tillförlitlig fakta. Vi har inte heller funnit några fakta som talar emot extremavelns negativa följder, eftersom det helt enkelt inte finns några fördelar hälsomässigt med att vara till exempel brachycephal. Vi har kontaktat några olika rasklubbar i vårt sökande efter allmän information men har mötts av ett stort ointresse. I vissa avseenden har det även varit svårt att få svar från Svenska Kennelklubben. Vi vet inte om detta beror på tidsbrist, ointresse eller ovilja att dela med sig av information runt detta ämne.

Vi har genom våra litteraturstudier funnit att man inom vissa kretsar varit medveten om att hälsan skulle komma att bli ett stort problem inom rasaveln på grund av bland annat linjeavel. Inom andra kretsar har okunskap om genetiken bakom hundavel rådit och istället har framgångar inom utställningsringen och ekonomi fått styra avelsurvalet. Att det ser ut som det gör idag tror vi beror på att aveln för morfologiska preferenser har kunnat ske under en längre tid där hälsoproblematiken kommit gradvis och människan vant sig vid och tycker att det är normalt med defekter, till exempel hundar som snarkar när de andas.

Det vi har sett är att kunskap, medvetenhet och attityder inom detta ämne varierar. Det finns organisationer som arbetar för att förbättra hälsan inom rasaveln som till exempel Svenska Kennelklubben. De samarbetar med vissa rasklubbar för att ta fram hälsoprogram och försöker på så sätt nå ut till uppfödarna och allmänheten. Vi upplever också att man inom vissa rasklubbar är medvetna om problematiken men blundar för detta och väljer att avla på karaktärer som för med sig anatomiska defekter och sjukdomstillstånd. Om man läser i lagtexten kan man se att detta är ett direkt brott mot lagen som bland annat säger att: *"Avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för djuren är förbjuden."* Vi tycker att det är motsägelsefullt att man enligt lag inte får avla på djur där avkommans naturliga funktioner kan komma att påverkas negativt, samtidigt som rasstandarderna indirekt leder till just detta. Vi människor måste även inse att det är vi som skapar problemen och att vi inte kan förvänta oss att hundarna alltid är med på våra noter. Till exempel avlar vi fram hundar som ska vara beroende av oss och ingå i vår flock. Samtidigt kräver vi att hundarna ska vara ifrån flocken mer än åtta timmar per dag och förargas sedan över dem när de protesterar i form av ylande och skällningar. Det är svårt att finna någon logik i det.

Vad det gäller jämförelser av gamla och nya rasstandarder kan man se att de nyare standarderna innehåller mer detaljb beskrivningar, speciellt gällande de områden som rasen anses ha problem inom. I de nya standarderna har det även lagts till temperamentsbeskrivningar. Vårt att notera är att vi anser att de gamla rasstandarderna ofta beskriver anatomin mer extremt än dagens rasstandarder, men att utseendet på hundarna har motsatt tendens. Hundarna ser mer extrema ut idag än förr. Vi ser det som att det är de äldre versionerna av rasstandarderna som bidragit till att göra hundarna till vad de är idag

och att de nya rasstandarderna kan vara ett hjälpmedel till att göra hundarna lite friskare i framtiden. Dock är rasstandarder skrivna på sådant sätt att de lämnar mycket öppet för individuell tolkning.

I attitydundersökningen vi skickade ut ville vi bland annat veta om djursjukhus och kliniker runt om i landet har några speciella riktlinjer för behandling och vård av dessa raser. Det verkar inte som att det finns generella uppstyrd riktlinjer för det, men alla påpekar ändå att man får vara extra försiktig i hanteringen av brachycephala raser, och vissa nämner att det ofta krävs extra övervakning vid narkos och uppvak. Ett annat svar vi fick är att djursjukvården kan bidra med att sprida kunskap och information till djurägare och allmänheten och därmed öka medvetenheten. Som djursjukskötare är det viktigt att i dessa fall informera och upplysa djurägaren om att deras hunds problematik beror på att aveln många gånger selekteras för morfologiska preferenser snarare än djurets hälsa. Vi kan även hålla kurser för blivande hundägare om hur man väljer en ”frisk” hund ur ett anatomiskt perspektiv.

Vi tycker det är bra att allt fler får upp ögonen för detta problem och att det från olika håll arbetas för förbättring. Listan på problemen är lång och det går alltid att göra mer. Man bör till exempel inte vara rädd för att korsa in nytt blod i en ras som behöver bredda sin genetiska diversitet. Man kan även anamma idén från universitetet i Sydney att premiera utställningshundar inte bara för sitt utseende utan även för sitt temperament. Hundägare bör även ta sig tid till att lära sig mer om hundens beteenden och behov.

Med detta arbete har vi fått svar på många av våra frågor, men vi har även stött på nya frågeställningar under arbetets gång. Idag klassas en hund som en vara och en valpköpare som en konsument. Hur kan en levande varelse klassas som en vara eller produkt och gälla under konsumentköplagen? Ger det oss människor rätt att behandla den därefter? Vad är det som säger att vi har rätt att designa en annan varelse efter våra specifika önskemål? Om det inte orsakar något lidande kanske det kan vara okej, men vi frågar oss även om det ens är okej då.

Sammanfattning

I århundraden har inavel förfinat drag hos hundar så att önskvärda drag har blivit mer ärftliga och olika hundraser uppkommit. Man har för dessa raser konstruerat standarder som noga beskriver hur de olika rasernas karaktärsdrag ska se ut. När vi människor går in och väljer vilka djur som ska gå i avel, så kallad artificiell selektion, sätts smak framför nytta och naturens lagar, det naturliga urvalet, upphör att gälla. Rashundar har under denna utveckling gått mot allt extremare exteriöra karaktärsdrag och hundarna kan ha ärvt diverse mer eller mindre allvarliga problem, som till exempel försämrad syn, nedsatt rörelseförmåga samt andningsproblem, och ändå överleva och fortplanta sig eftersom vi människor ger dem förutsättningarna för det. Avel på extrema karaktärsdrag kan även hindra hundar från att bete sig naturligt, och ärftliga sjukdomar kommer bli allt mer vanligt. Olika organisationer arbetar på olika sätt proaktivt med dessa problem för att förbättra hälsan och välbefinnandet hos framtida rashundar. Svenska Kennelklubben har bland annat upprättat Rasspecifika Avelsstrategier (RAS) och Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD). Federation Cynologique Internationale (FCI) har avelsregler som är bindande för alla medlemsländer. De säger att avel endast får ske med rasrena hundar som har ett bra temperament och som är friska i funktionella och arvmässiga avseenden. Det finns även lagar för hur avel får bedrivas. Svenska djurskyddsförordningen säger att ”*Avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för djuren är förbjuden*”. I framtiden kommer djurhälsopersonal att stå för en viktig del i förbättringsarbetet genom att informera och utbilda samhället och djurägare.

Summary

For centuries inbreeding has been used to refine traits in dogs, making desired traits more hereditary and thereby, different breeds have been invented. Breed standards have been written for each of these breeds, describing in detail the different characteristics of each breed. When humans start to choose which animal to breed from, so called artificial selection, taste is put before function and the laws of nature, the natural selection, cease to apply. During this development, pedigree dogs have gone towards more and more extreme exterior characteristics and the dogs may have inherited various, more or less, severe problems for example compromised vision, impaired ability to move and difficulties to breathe. However they can still survive and reproduce because humans provide them with the conditions to do so. Breeding of extreme traits can also compromise the dogs' abilities to act naturally, and hereditary diseases will become more and more common. Different organisations work proactively in different ways with these problems in order to improve the health and welfare of future pedigree dogs. The Swedish Kennel Club has among other things established Breed specific Breeding Strategies (RAS) and Breed Specific instructions for show judges (SRD). Federation Cynologique Internationale (FCI) has established rules of breeding that are binding to all of their members. The rules say that breeding can only occur with pedigree dogs of good temperament which are healthy in function and of hereditary aspects. There are also laws about the pursuit of breeding. The Swedish animal protection regulation says that “*Breeding in such direction that can bring suffering to the animals is prohibited*”. In the future, animal healthcare personnel will play an important role in making a positive change by informing and teaching the society and animal owners about these problems.

Referenslista

1. Arman, K., (2007), *Animal welfare. A new direction for kennel club regulations and breed standards*, Canadian Veterinary Journal, vol 48, s. 953-965
2. Asher, L., Diesel, G., Summers, J., McGreevy, P.D., Collins, L., (2009), *Inherited defects in pedigree dogs. Part1: Disorders related to breed standards*, The veterinary journal, 182, s. 402-411
3. Dennis-Bryan, K., Clutton-Brock, J., (1988), *Dogs of the last hundred years at the British Museum (Natural History)*, England: Jolly and Barber Ltd, ISBN: 0-565-01022-0
4. Geneborg, A., Malm, K., Isaksson, A., Mårtensson, K., Hedekäll, B., (2008), *HUND*, s. 7, Stockholm: Albert Bonniers Förlag, ISBN: 978-91-0-010251-7
5. Indrebo, A., (2007), *The Value of Breeding Programmes*, European Journal of Companion Animal Practice, vol 17, Issue 1 April 2007
6. Lilliehöök, I., (1997), *Sund hundavel – genetiska anomalier hos hundar. Del 3. Fransk bulldog*. Hundsport special v.11(6), s.47-50
7. Lodish, H., (2000) *Molecular cell biology*, 4. uppl., s. 255, New York: W. H. Freeman and company, ISBN: 0-7167-3136-3
8. Lundh, B., Malmquist, J., (2008), *Medicinska Ord: Det medicinska språket: begrepp, definitioner, termer*, 4:e uppl., s. 112, Lund: Studentlitteratur, ISBN: 978-91-44-03710-3
9. McGreevy, P.D., (2007), *Breeding for quality of life*, Animal welfare, 16(S), s. 125-128, ISSN 0962-7286
10. McGreevy, P.D., Nicholas, F.W., (1999), *Some practical solutions to welfare problems in dog breeding*, Animal Welfare, 8, s. 329-341
11. Sveriges Rikes Lag 2009, *Djurskyddsmyndighetens författningssamling, DFS 2004:18*, 2 §, saknr L 102, 130. uppl. Stockholm: Norstedts Juridik AB, ISBN: 9139013480 [2010-02-01]
12. Sveriges Rikes Lag 2009, *Djurskyddsförordningen (1988:539)* 29 §, 130. uppl. Stockholm: Norstedts Juridik AB, ISBN: 9139013480 [2010-02-01]
13. Sveriges Rikes Lag 2009, *Djurskyddslagen (1988:534)* 36 §, 130. uppl. Stockholm: Norstedts Juridik AB, ISBN: 9139013480 [2010-02-01]

Webbadress:

14. Advocates for animals, *The price of a pedigree – Dog breed standards and breed-related illness*, (2006). Tillgänglig: <http://advocatesforanimals.org.uk/info-hub/reports> [2010-01-20]
15. Advocates for animals, *Who We Are*, (2009). Tillgänglig: <http://www.advocatesforanimals.org.uk/> [2010-03-28]
16. Council of Europe, *European Convention for the Protection of Pet Animals*. Tillgänglig: <http://conventions.coe.int/treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=125&CM=&DF=&CL=ENG> [2010-03-10]

17. Council of Europe, *Who We Are*. Tillgänglig:
<http://www.coe.int/aboutCoe/index.asp?page=quissommesnous&l=en> [2010-04-02]
18. Farm Animal Welfare Council, *Five Freedoms*, (2009-04-16). Tillgänglig:
<http://www.fawc.org.uk/freedoms.htm> [2010-03-01]
19. Fédération Cynologique Internationale, *Breeding*, (1998). Tillgänglig:
www.fci.be/reglements.aspx [2010-02-13]
20. Federation Cynologique Internationale, *Introduction*, (1998). Tillgänglig:
<http://www.fci.be/presentation.aspx> [2010-03-15]
21. McGreevy, P., *We must breed happier, healthier dogs*, (2008-10-08). Tillgänglig:
<http://www.newscientist.com/article/mg20026776.400-comment-we-must-breed-happier-healthier-dogs.html> [2010-01-17]
22. petswelcome.com, Inc, *Alaska-airlines*, (2009). Tillgänglig:
<http://www.petswelcome.com/articles/pet-air-travel/alaska-airlines> [2010-02-02]
23. Rooney, N., Sargan, D., *Pedigree dog breeding in the UK, a major welfare concern*, (2008). Tillgänglig:
<http://www.rspca.org.uk/ImageLocator/LocateAsset?asset=document&assetId=1232712491490&mode=prd> [2010-01-19]
24. Sundgren, P-E., *Naturens skydd av ärftlig variation*, (2007). Tillgänglig:
<http://www.genetica.se/catalog.htm> [2010-04-17]
25. Sundgren, P-E., *Osunda skönhetsideal*, (2007). Tillgänglig:
<http://www.genetica.se/catalog.htm> [2010-01-24]
26. Svenska Kennelklubben, *Broschyrer - Avel*, (2009). Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/skk/?id=742&sprak=sv> [2010-02-12]
27. Svenska Kennelklubben, *Det här gör Svenska Kennelklubben*, Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/skk/?id=250&sprak=sv> [2010-02-18]
28. Svenska Kennelklubben, *Grundregler för medlemmar i Svenska Kennelklubben*, Tillgänglig:
<http://www.skk.se/pdf/regler/grundregler09.pdf> [2010-02-13]
29. Svenska Kennelklubben, *Rasspecifika avelsstrategier (RAS)*. Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/skk/innehall.aspx?ID=561&Sprak=sv> [2010-03-26]
30. Svenska Kennelklubben, *Rasspecifika avelsstrategier (RAS) Om RAS*. Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/skk/?id=596&sprak=sv> [2010-02-25]
31. Svenska Kennelklubben, *Standard för Mastino Napoletano*, (1999-01). Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/rasinfo/pdf/FCI197.pdf> [2010-02-07]
32. Svenska Kennelklubben, *Standard för Mops*, (2003-05-21). Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/rasinfo/pdf/FCI253.pdf> [2010-02-07]
33. Svenska Kennelklubben, *Standard för Rhodesian Ridgeback*, (1998-03-25). Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/rasinfo/pdf/FCI146.pdf> [2010-02-07]
34. Svenska Kennelklubben, *Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD) rörande exteriöra överdrifter hos rashundar*. Tillgänglig:
<http://kennet.skk.se/skk/?id=679&sprak=sv> [2010-04-17]

35. Svenska Kennelklubben för Engelsk Bulldogg, *The Philo-Kuon description of a bulldog*, (2006). Tillgänglig: <http://minx.se/skebnya/dok/ras2007.pdf> [2010-04-07]
36. Sveriges Lantbruksuniversitet, *Dermoid sinus hos Rhodesian Ridgeback*, (2007-04-17). Tillgänglig: <http://smadjur.slu.se/projekt/lasmer.cfm?call=projekt&id=45> [2010-02-24]
37. The Kennel Club, *Breed Health Plans Issued*, (2008-12-05). Tillgänglig: <http://www.thekennelclub.org.uk/cgi-bin/item.cgi?id=2180> [2010-02-02]
38. The Kennel Club, *Bulldog Breed Standard*, (2009-10). Tillgänglig: <http://www.thekennelclub.org.uk/item/155> [2010-04-17]
39. The Kennel Club, *Kennel Club announces new changes to safeguard health of pedigree dogs*, (2008-10-07). Tillgänglig: http://www.doggenetichealth.org/news_safeguard.php [2010-02-02]
40. The Kennel Club, *The Kennel Club and Breeds Working Together*, (2009-03-30). Tillgänglig: http://www.thekennelclub.org.uk/item/2358/pg_dtl_art_news/pg_hdr_art/pg_ftr_art [2010-02-02]
41. Wikipedia, *Biologisk altruism*, (2010-03-24). Tillgänglig: http://sv.wikipedia.org/wiki/Biologisk_altruism [2010-04-19]
42. Wikipedia, *Genetisk variation*, (2010-02-25). Tillgänglig: http://sv.wikipedia.org/wiki/Genetisk_variation [2010-04-17]
43. Wikipedia, *Crufts*, (2010-03-27). Tillgänglig: <http://en.wikipedia.org/wiki/Crufts> [2010-04-19]

Elektronisk media:

44. *Pedigree Dogs Exposed*, (2008), [Dokumentär], Jemima Harrison, Storbritannien, Passionate Productions

Personlig kontakt:

45. Federation Cynologique Internationale, <http://www.fci.be/staff.aspx>, *Basset Hound: FCI-Standard N°163/05.03.1998*/ bifogad i mail från Carmen Moreno: moreno.c@fci.be [2010-04-19]
46. Federation Cynologique Internationale, <http://www.fci.be/staff.aspx>, *Basset Hound: FCI-Standard N°163/28.04.1955*/ bifogad i mail från Carmen Moreno: moreno.c@fci.be [2010-03-15]
47. Federation Cynologique Internationale, <http://www.fci.be/staff.aspx>, *Pekingese: FCI-Standard N°207/05.06.2009*/ bifogad i mail från Carmen Moreno: moreno.c@fci.be [2010-03-15]
48. Federation Cynologique Internationale, <http://www.fci.be/staff.aspx>, *Pekingese: FCI-Standard N°207/12.12.1957*/ bifogad i mail från Carmen Moreno: moreno.c@fci.be [2010-03-15]

Bilaga 1

Farm Animal Welfare Council, *Five Freedoms*

- 1. Freedom from Hunger and Thirst** - by ready access to fresh water and a diet to maintain full health and vigour.
- 2. Freedom from Discomfort** - by providing an appropriate environment including shelter and a comfortable resting area.
- 3. Freedom from Pain, Injury or Disease** - by prevention or rapid diagnosis and treatment.
- 4. Freedom to Express Normal Behavior** - by providing sufficient space, proper facilities and company of the animal's own kind.
- 5. Freedom from Fear and Distress** - by ensuring conditions and treatment which avoid mental suffering.

Farm Animal Welfare Council, *Five Freedoms*, (2009-04-16). Tillgänglig:
<http://www.fawc.org.uk/freedoms.htm> [2010-03-01]

Bilaga 2

FCI-Standard N° 163 / 05. 03. 1998 / GB

BASSET HOUND

ORIGIN: Great Britain.

DATE OF PUBLICATION OF THE ORIGINAL VALID STANDARD: 27.04.1989.

UTILIZATION: Scent Hound.

CLASSIFICATION F.C.I.: Group 6 Scent hounds and related breeds.
Section 1.3 Small-sized hounds.
With working trial.

GENERAL APPEARANCE: Short-legged hound of considerable substance, well balanced, full of quality. A certain amount of loose skin desirable.

BEHAVIOUR / TEMPERAMENT: Tenacious hound of ancient lineage which hunts by scent, possesses a pack instinct and a deep melodious voice, and is capable of great endurance in the field. Placid, never aggressive or timid. Affectionate.

HEAD: Top of muzzle nearly parallel with line from stop to occiput and not much longer than head from stop to occiput. There may be a moderate amount of wrinkle at brow and beside eyes. In any event skin of head loose enough to wrinkle noticeably when drawn forward or when head is lowered.

CRANIAL REGION:

Skull: Domed, with prominent occipital bone, of medium width at brow and tapering slightly to muzzle.

Stop: Moderate.

FACIAL REGION:

Nose: Entirely black except in light-coloured hounds, when it may be brown or liver. Large and well-opened nostrils which may protrude a little beyond lips.

Muzzle: General appearance of foreface lean, not snipy.

Lips: Flews of upper lip overlap lower substantially.

Jaws/Teeth: Jaws strong, with a perfect, regular and complete scissor bite, i.e. the upper teeth closely overlapping the lower teeth and set square to the jaws.

Eyes: Lozenge-shaped, neither prominent nor too deep-set, dark but may shade to mid-brown in light-coloured hounds. Expression; calm and serious. Red of lower lid appears, though not excessively. Light or yellow eye highly undesirable.

Leathers: Set-on low, just below line of eye. Long; reaching well beyond end of muzzle of correct length, but not excessively so. Narrow throughout their length and curling well inwards; very supple, fine and velvety in texture.

NECK: Muscular, well arched and fairly long with pronounced but not exaggerated dewlap.

BODY: Long and deep throughout length; withers and quarters of approximately same height.

Back: Level and rather broad. From withers to inset of quarters not unduly long.

Loins: May arch slightly.

Chest: Forechest fitting neatly into crook when viewed from front. Breast bone prominent but chest neither narrow nor unduly deep. Ribs well-rounded and sprung, without flange, carried well back.

TAIL: Well set-on, rather long, strong at base, tapering, with moderate amount of coarse hair underneath. When moving, stern carried well up and curving gently, sabre-fashion, never curling or gay.

LIMBS

FOREQUARTERS: Forelegs short, powerful and with great bone. Wrinkles of skin on lower legs.

Shoulders: Shoulder-blades well laid back; shoulders not heavy.

Elbows: Turning neither in nor out but fitting neatly against side.

Forearm: Upper forearm inclined slightly inwards, but not to such an extent as to prevent free action or to result in legs touching each other when standing or in action.

Pastern: Knuckling over highly undesirable.

HINDQUARTERS: Full of muscle and standing out well, giving an almost spherical effect when viewed from rear. Wrinkles of skin may appear between hock and foot, and at rear of joint a slight pouch resulting from looseness of skin.

Stifles: Well bent.

Hocks: Well let down and slightly bent under but turn neither in nor out and just under body when standing naturally.

FEET: Massive, well knuckled up and padded. Forefeet may point straight ahead or be turned slightly outwards but in every case hound always stands perfectly true, weight being borne equally by toes with pads together so that feet would leave an imprint of a large hound and no unpadded areas in contact with ground.

GAIT/MOVEMENT: Most important. Smooth, free action with forelegs reaching well forward and hind legs showing powerful thrust, hound moving true both front and rear. Hocks and stifles never stiff in movement, nor must any toes be dragged.

COAT

HAIR: Smooth, short and close without being too fine. Whole outline clean and free from feathering. Long-haired, soft coat with feathering highly undesirable.

COLOUR: Generally black, white and tan (tri-colour); lemon and white (bi-colour); but any recognized hound colour acceptable.

SIZE

Height: 33-38 cm (13-15 inches) at withers.

FAULTS: Any departure from the foregoing points should be considered a fault and the seriousness with which the fault should be regarded should be in exact proportion to its degree **and its effect upon the health and welfare of the dog.**

Any dog clearly showing physical or behavioral abnormalities shall be disqualified.

N.B.: Male animals should have two apparently normal testicles fully descended into the scrotum.

FÉDÉRATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (F. C. I.)

SECRÉTARIAT GÉNÉRAL : 12, Rue Léopold II, THUIN (Belgique)

N° 163

Le 28 avril 1955

STANDARD : BASSET HOUND

RACE ANGLAISE

published by the Kennel Club

Characteristics. - The Basset has more bone than any other dog of its size.

Head and Skull. - The head should be large, the skull narrow and of good length, the peak being very fully developed, a very characteristic point of the head, which should be free from any appearance of, or inclination to, cheek humps. It is most perfect when it closest resembles the head of a Bloodhound, with heavy flews and forehead wrinkled to the eyes. The expression when sitting, or when still, should be very sad, full of reposeful dignity. The whole of the head should be covered with loose skin, so loose in fact that when the Hound brings its nose to the ground the skin over the head and cheeks should fall forward and wrinkle sensibly. The nose itself should be strong and free from snipiness.

Eyes. - The eyes should be deeply sunken, showing a prominent haw, and should be deep brown in colour.

Ears. - The ears are very long, and when drawn forward should fold well over the nose. They are set on the head as low as possible and hang loose in folds like drapery, the ends inward curling, in texture thin and velvety.

Mouth. - The teeth of the upper and lower jaws should meet. A pig-jawed Hound, or one that is underhung is objectionable.

Neck. - The neck should be powerful with heavy dewlaps and set on sloping shoulders.

Forequarters. - The shoulders should be sloping. The forelegs should be short, very powerful, very heavy in bone, close-fitting to the chest, with a crooked knee and wrinkled ankle ending in a massive paw. The Hound must not "be out at elbows", which is a bad fault.

Body. - The chest should be deep and full. The body should be long and low and well ribbed up. Slackness of loin, flat-sidedness, or roach or razor back are all bad faults.

Hindquarters. - Should be full of muscle, which stand out so that when one looks at the dog from behind it gives him a round, barrel-like effect, with quarters "round as an apple". He should be what is known as "a good dog to follow", and when trotting away from you his hocks should bend well, and he should move true all round. A Hound should not be straight on his hocks, nor should he measure more over his quarters than he does at the shoulders. Cow hocks, straight hocks, or weak hocks are all bad faults.

Feet. - He must stand perfectly sound and true on his feet, which should be thick and massive, and the weight of the forepart of the body should be borne equally by each toe of the forefeet so far as it is compatible with the

crook of the legs. Unsoundness in legs or feet should be heavily penalised.

Tail. - Should be coarse underneath, and carried "gaily" in Hound fashion.
Too pointed.

Coat. - The Smooth has a coat similar to any other hound. The Rough variety has a coat like that of an Otterhound.

Colour. - No good Hound is a bad colour, so that any recognised Foxhound colour should be acceptable to the judge's eye, and only in the very closest competition should the colour of a Hound have any weight with a judge's decision.

Weight and Size. - Ideal weight from 40 to 50 lb. Dogs about 13 inches.
Bitches 12 inches.

Faults. - Undershot or overshot jaws. Out at elbows. Unsoundness in legs or feet. Slackness of loin, flat-sidedness, roach or razor back. Cow hocks, straight hocks or weak hocks.

(The right of reproduction of these standard description is restricted and application for permission to reproduce the Standards in any form must be made to the Secretary of the Kennel Club, 84, Piccadilly, London, W 1.)

FÉDÉRATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (F. C. I.)

SECRÉTARIAT GÉNÉRAL : 12, Rue Léopold II, THUIN (Belgique)

N° 207 &

Le 12 décembre 1957

STANDARD : PEKINGESE

STANDARD ANGLAIS

General Appearance.— Should be a small, well-balanced, thickset dog of great dignity and quality. He should carry himself fearlessly in the ring with an alert, intelligent expression.

Head and Skull.— Head massive, skull broad, wide and flat between the ears, not domed; wide between eyes. Nose very short and broad, nostrils large, open, and black; muzzle wide, well wrinkled, with firm underjaw. Profile should look quite flat with nose well up between the eyes. Deep stop.

Eyes.— Large, clear, dark and lustrous. Prominent but not bolting.

Ears.— Heart-shaped, set level with the skull and carried close to the head. Long profuse feathering on ears. Leather not to come below the muzzle.

Mouth.— Level lips, must not show teeth or tongue.

Forequarters.— Short, thick, heavily-boned forelegs; bones of forelegs bowed but firm at shoulder. Absolute soundness essential.

Body.— Short but with broad chest and good spring of rib, falling away lighter behind; lion-like with distinct waist, level back; well slung between the legs, not on top of them.

Hindquarters.— Hind legs lighter but firm and well shaped. Close behind but not cow-hocked. Absolute soundness essential.

Feet.— Large and flat, not round. The dog should stand well up on feet, not on pasterns. Front feet turned slightly out. Absolute soundness essential.

Tail.— Set high, carried tightly, slightly curved over back to either side. Long feathering.

Coat.— Long and straight with profuse mane extending beyond the shoulders forming a cape or frill round the neck; top coat rather coarse, with thick undercoat. Profuse feathering on ears, legs, thighs, tail and toes.

Colour.- All colours and markings are permissible and equally good, except albino or liver. Parti-colours should be evenly broken.

Weight and Size.- As a guide the ideal weight to be 7 to 11 lbs. for dogs, 8 to 12 lbs for bitches. The dog should look small but be surprisingly heavy when picked up; heavy bone and a sturdy well-built body are essentials of the breed.

(The right of reproduction of these standard descriptions is restricted and application for permission to reproduce the Standards in any form must be made to the Secretary of the Kennel Club, 84, Piccadilly, London, W.1.)

